

Nordisk redningskonference 2006

Reykjavík 3.–5. maj

Nordisk redningskonference 2006

Reykjavik 3.–5. maj

TemaNord 2007:560

© Nordisk Ministerråd, København 2007

ISBN 978-92-893-1540-1

Tryk: Ekspresen Tryk & Kopicenter

Omslag:

Layout:

Omslagsfoto:

Oplag: 309

Trykt på miljøvenligt papir som opfylder kravene i den nordiske miljøsvanemærkeordning.

Publikationen kan bestilles på www.norden.org/order. Flere publikationer på

www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18

1255 København K

Telefon (+45) 3396 0200

Fax (+45) 3396 0202

Nordisk Råd

Store Strandstræde 18

1255 København K

Telefon (+45) 3396 0400

Fax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, samt de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Indholdsfortegnelse

1 Forord	7
2 Sammenfatning og anbefalinger	9
2.1 Dansk	9
2.1.1 Sammenfatning	9
2.1.2 Konklusioner og anbefalinger	10
2.2 Suomen.....	11
2.2.1 Tiivistälme	11
2.2.2 Päätelmät ja susitukset	13
2.3 Íslenska.....	14
2.3.1 Samantekt.....	14
2.3.2 Niðurstöður og tillögur.....	15
2.4 English	16
2.4.1 Summary	16
2.4.2 Conclusions and recommendations	18
3 Gruppearbejde	19
3.1 Gruppearbejdets organisation.....	19
3.1.1 Gruppearbejde I – samskrivning	19
3.1.2 Gruppearbejde II – samskrivning	21
3.1.3 Gruppearbejde III – samskrivning.....	23
3.1.4 Gruppearbejde IV – samskrivning.....	24
3.1.5 Gruppearbejde V – samskrivning.....	25
4 Indlæg på konferencen.....	29
4.1 Velkomst	29
Justits- og kirkeminister Björn Bjarnason:	29
4.2 Opfølgning fra konferencen i København 2003	33
4.3 Aktuelt fra de nordiske lande	36
4.3.1 Island.....	36
4.3.2 Norge.....	41
4.3.3 Sverige	43
4.3.4 Finland	44
4.3.5 Danmark.....	46
4.4 Foredrag	48
4.4.1 Alarmeringsprosedyrer ved store hændelser – behov for bistand.....	48
4.4.2 Preparing for disasters of international magnitude	56
4.4.3 Ökat nordiskt samarbete vid katastrofer utanför Norden.....	61
4.4.4 Information och kommunikation i faro- och olyckssituation - en praktisk synvinkel	64
4.4.5 Kriser i et kommunikationsteoretisk perspektiv – med udgangspunkt i to danske cases.....	69
5 Bilag	73
5.1 Program for konferencen.....	73
5.2 Deltagerfortegnelse	76
5.3 Konferenceledelse	80
5.4 Øvelsesledelse	80

1 Forord

Denne rapport er udarbejdet af Rigspolitichefen i Island i samarbejde med konferenceledelsen og kontaktgruppen for Nordred samarbejdet.

Rigspolitichefen i Island afholdt den 2.–5. maj 2006 Nordisk Redningskonference i Reykjavík. I konferencen deltog repræsentanter fra de myndigheder i de nordiske lande, som er ansvarlige for redningstjeneste.

Konferencen afholdes hvert 3. år på skift mellem de nordiske lande. I 2009 afholdes konferencen i Finland.

Formålet med afholdelse af konferencen var at udvikle og styrke det nordiske samarbejde om redningstjeneste. Samarbejdet er tilrettelagt i Aftale mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om samarbejde over statsgrænserne for at forhindre eller begrænse skader på mennesker eller miljøet i tilfælde af ulykker. Aftalen blev vedtaget den 5. april 1989, og Island tiltrådte aftalen den 5. april 2001. Aftalens formål er at lette gensidig bistand mellem landene i tilfælde af ulykker og at fremskynde udsendelse af hjælpemandskab og materiel.

Blandt konferencens temaer var større uheld til søs. Anledningen er, at der stadigvæk er mere trafik af større passagerskibe i de nordlige havområder, og der er sket større uheld i de sidste år på større passagerskibe i forbindelse med blandt andet brand. Konferencen fokuserede på alarmeringsprocedurer, bevilling af redningsmandskab og udstyr mellem landene, som er medlemmer af Nordred aftalen, og transport af tilskadekomne til andre lande.

Nordisk Ministerråd har ydet støtte til afholdelse af konferencen.

2 Sammenfatning og anbefalinger

2.1 Dansk

2.1.1 Sammenfatning

Rigspolitichefen i Island afholdt i perioden fra den 2. til den 5. maj 2006 Nordisk Redningskonference 2006 i Reykjavik med deltagelse af repræsentanter fra myndigheder med ansvar for redningstjeneste i de nordiske lande.

Formålet med konferencen var som før nævnt at udvikle og styrke samarbejdet mellem redningstjenesterne i de nordiske lande. Rammen for dette samarbejde er Aftale mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om samarbejde over statsgrænserne for at forhindre eller begrænse skader på mennesker eller ejendom eller miljøet i tilfælde af ulykker af 20. januar 1989, som Island tilsluttede sig den 5. april 2001 (Nordisk Redningsoverenskomst).

Med hensyn til den stadig voksende trafik af større passagerskibe i nordlige havområder samt større ulykker, som er sket på disse skibe i de seneste år, var konferencens hovedvægt lagt på gensidig støtte i mellem aftalelandene i tilfælde af større ulykker ombord på store passagerskibe. I forbindelse med konferencen blev der afholdt en øvelse, hvor man trænedde alarmering i mellem landene, samt transport og modtagelse af redningsstyrker og redningsmateriale. I øvelsen indgik også transport af tilskadekomne til andre lande samt tilbagesendelse af redningsmandskab og materiel.

Efter Jón F. Bjartmarz, chefpolitiinspektør hos Rigspolitichefen havde budt velkommen blev konferencen indledt med en tale fra Björn Bjarnason, justits- og kirkeminister i Island. Derefter hørte konferencegæsterne aktuelt fra hvert af de nordiske lande. Hovedemnet i indlæggene var krisekoordination på tværs af myndigheder.

Afviklingen af konferencen var planlagt således, at man hørte et aktuelt foredrag og derefter fik et indlæg fra den sideløbende øvelse. Herefter gik konferencedeltagerne ud i nogle sammensatte grupper, hvor man diskuterede nogle i forvejen definerede spørgsmål. Til at begynde med orienteredes konferencedeltagerne om uheldet, som øvelsen handlede om. De første foredrag kom fra Erik Walle redningsleder hos Hovedredningscentralen i Stavanger og Ulf Erik Reuterdaahl fra Sosial- og helsedirektoratet i Norge. De havde et indlæg om, hvordan alarmering om uheld sker og om kommunikation under uheld. Derefter diskuterede arbejdsgrupperne ligheder og forskelle i mellem de enkelte lande i alarmeringsproceduren

og i forbindelse med kommunikation. Den første del af konferencen afsluttedes med et indslag fra øvelsen og en diskussion i arbejdsgrupperne om alarmeringsprocedurer og ansvarsfordeling ved større hændelser.

Jesper Holmer Lund fra UN OCHA i Geneve drøftede spørgsmålet "Er vi for stolte til at bede om international/nordisk hjælp?". Der er ikke mange eksempler på assistance til et nordisk land. Der er dog enkelte tilfælde som ved vulkanubruddet i Vestmannaeyjar i 1973. Der er også tilfælde, hvor Finland har fået assistance fra Canada i form af vandbomber til at slukke skovbrande. Lund snakkede også om, hvordan man behandler katastrofer, og at man må planlægge, hvordan man håndterer sådanne situationer. I tredje omgang af gruppearbejdet drøftedes spørgsmål i henhold til international assistance, som for eksempel beredskab til anmodning af hjælp, eksisterende hindringer og muligheden for at planlægge med nordisk assistance.

Næste indlæg kom fra øvelsesledelsen og derefter snakkede Jonas Holst fra Socialstyrelsen i Sverige om øget samarbejde i mellem de nordiske lande i tilfælde af ulykker og katastrofer i andre lande. Lars Noren fra Räddningsverket fortalte om, hvordan Sverige er i gang med at planlægge støtte til svenske statsborgere, som kommer ud for ulykker eller bliver ofre for ulykker i udlandet. I fjerde del af gruppearbejdet diskuterede man, om der var behov for øget fælles nordisk samarbejde ved katastrofer uden for Norden. Man diskuterede også, om et sådan samarbejde var i konflikt med eksisterende internationalt samarbejde.

Efter endnu et indlæg fra øvelsen gik arbejdsgrupperne i gang med den sidste diskussion. Den handlede om indsættelsen af de nordiske styrker, deres ankomst og modtagelse, deres ledelse og indsættelse samt koordination af dette og det tekniske samarbejde.

De sidste forelæsninger handlede om krisekommunikation. Pekka Rantala utbildningsdirektør fra Räddningsinstitutet i Finland snakkede om praktiske hensyn, mens Nina Blom Andersen fra Beredskabsstyrelsen og Roskilde Universitet i Danmark drøftede mere teoretiske sider af krisekommunikation, hvordan krisemeldinger kommer frem til publikum, og hvordan offentligheden opfatter meldinger fra myndighederne.

Chefpolitiinspektør Jón F. Bjartmarz fra Rigspolitichefen i Island afsluttede konferencen.

Nordisk redningskonference i 2009 afholdes i Finland.

2.1.2 Konklusioner og anbefalinger

Samarbejde i begrænsede områder som Norden kan være meget effektivt. Det er næppe praktisk, at hver enkelt af de nordiske lande udruster sig til at klare større ulykker, for eksempel brand ombord på store passagerskibe på havet, uden støtte fra andre lande. Derimod er det muligt, med regionalt samarbejde og koordinering, at opbygge styrker, udrustning og kundskab til at tage klare sådanne situationer.

Konferencens spørgsmål berører forskellige grader af beredskab og forskellige sektorer af både beredskab og administration. Det var vigtigt, at deltagerne i konferencen kom til at benytte den viden, som deltagelsen havde givet dem, og at de brugte den viden til at fremme internationalt samarbejde. De skulle også bruge den viden til at videreføre forståelse for vigtigheden af internationalt samarbejde i deres egne organisationer. Med hensyn til forelæsninger og diskussioner kan det siges, at følgende er hovedkonklusionerne fra konferencen:

- Formidling af information landene imellem, om opbygningen og organisationen af beredskabssystemet er nøglen til et vellykket samarbejde. Konferencer som NORDRED 2006 er en måde at formidle oplysninger på. Der har man også mulighed for at diskutere beredskab på tværs af sektorer.
- Enkelte lande har brug for at definere i hvilke tilfælde assistance behøves fra andre lande. Der er også behov for at definere hvem som ønsker assistance. Det er mest sandsynligt at der er behov for hjælp over grænser i tilfælde af naturkatastrofer, større forureningsulykker, større ulykker til søs, ved skovbrand, under pandemier og ved ulykker i kernekraftsstationer.
- Kanaler for alarmeringer om uheld og ønsker af assistance over grænser må defineres.
- Procedurer for modtagelse af redningsressourcer fra andre lande må defineres. Der er også behov for at præparere myndigheder for eksempel told og grænsebevogtning i enkelte lande for modtagelse sådanne ressourcer.
- Hvert land behøver at planlægge hvordan udenlandske ressourcer bliver indsat og hvordan man koordinerer med indenlandske ressourcer.
- Der er behov for table-top øvelser og live-ex øvelser for at videre udvikle det nordiske samarbejde indenfor redningstjeneste.

2.2 Suomen

2.2.1 Tiivistälme

Islannin valtakunnallinen poliisi järjesti Reykjavíkissä 2–5. toukokuuta 2006 pohjoismaisen hätäkeskus- ja pelastuskonferenssin (NORDRED). Konferenssiin osallistui pelastustoimista vastaavien viranomaisten edustajia.

Konferenssin tavoitteena oli, kuten yllä mainitusta käy ilmi, vahvistaa ja kehittää pohjoismaisten hätäkeskuslaitosten ja pelastustoimien yhteistyötä. Yhteistyö perustuu 20.1.1989 allekirjoitettuun pohjoismaiseen pelastussopimukseen rajat ylittävästä yhteistyöstä, jonka tarkoituksena on

estää ja vähentää suuronnettomuuksien aiheuttamia ihmishengen menetyksiä ja omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvia vahinkoja.

Kun otetaan huomioon suurten matkustaja-alusten lisääntynyt liikennöinti pohjoisilla merialueilla ja siellä viime vuosina sattuneet vakavat onnettomuudet, konferenssin keskeiseksi teemaksi valittiin maiden välinen avustustoiminta matkustaja-aluksilla. Konferenssin yhteydessä järjestettiin myös harjoitukset, joissa harjoiteltiin hälytyksen tekemistä maiden välillä, ulkomaisten pelastusjoukkojen ja -kaluston kuljetusta ja vastaanottoa sekä uhrien ja pelastuskaluston kuljetusta maasta.

Islannin valtakunnallisen poliisin edustaja toivotti osallistujat tervetulleiksi konferenssiin, minkä jälkeen oikeus- ja kirkkoministeri Björn Bjarnason piti lyhyen puheen. Kunkin pohjoismaan edustajat raportoivat maansa kriisinhallinnannan valtakunnallisesta yhtenäistämisestä ja eri tahojen osallistumisesta toimintaan.

Konferenssi oli suunniteltu siten, että se sisälsi esitelmiä, harjoitusten kulun seuraantaa ja keskusteluja pienryhmissä etukäteen päätetyistä aiheista. Aluksi konferenssivieraille selvitettiin, millaisesta onnettomuudesta harjoituksissa oli kyse. Sen jälkeen Stavangerin pääpelastulaitoksen johtaja Erik Walle ja Ulf Erik Reuterdal Norjan sosiaali- ja terveyshallinnosta esitelmöivät suuronnettomuuksien hälytyksistä ja pelastusjoukkojen ja toiminnan johtajien välisestä kommunikaatiosta. Työryhmissä keskusteltiin, mitkä seikat poikkeavat maasta toiseen ja missä suhteissa toiminta on samankaltaista. Konferenssin ensimmäinen jakso päättyi raporttiin pelastusharjoitusten kulusta ja työryhmien keskusteluun aiheesta, kuinka hälytys ja avunpyyntö saapuu maasta toiseen ja mitkä tahot vastaavat toiminnasta suuronnettomuuksien yhteydessä.

Konferenssin toisessa jaksossa Jesper Holmer Lund, joka toimii UN OCHA:ssa Genfissä, esitelmöi aiheesta, ovatko pohjoismaat liian ylpeitä pyytääkseen ulkomaista apua. Pohjoismaat ovat hyvin harvoin pyytäneet ulkopuolista apua. Esimerkkejä avunannosta kuitenkin löytyy ja lähimpänä niistä mainittakoon Vestmanna-saarten tulivuorenpurkaus v. 1973. Islanti ei pyytänyt apua lähinaapureiltaan, mutta sitä tarjottiin ja se otettiin vastaan. Toisena esimerkkinä Lund mainitsi suomalaisten pyytäneen kanadalaisten apua metsäpalojen sammutuksessa. Lund puhui myös suuronnettomuuksiin suhtautumisesta ja tarpeesta laatia toimintasuunnitelmia suuronnettomuuksien varalta. Kolmannella keskustelukierroksella käsiteltiin sitä, kuinka maat valmistautuvat pyytämään ulkomaista apua ja onko avun pyytäminen tarpeen.

Seuraavaksi kuultiin uusin raportti harjoitusten kulusta, minkä jälkeen Ruotsin sosiaalihallituksen edustaja Jonas Holst esitelmöi lisääntyneestä pohjoismaisesta yhteistyöstä pohjoismaiden ulkopuolella sattuneissa onnettomuuksissa ja katastrofeissa. Lars Norén pelastuslaitoksesta kertoi, kuinka ruotsalaiset aikovat auttaa ulkomailla onnettomuuksiin ja katastrofeihin joutuneita Ruotsin kansalaisia. Neljännellä keskustelukierroksella pohdittiin, onko pohjoismaisen yhteistyön lisääminen Pohjolan ulkopuo-

lella sattuneissa onnettomuuksissa tarpeen ja kilpailisiko sellainen yhteistyö kansainvälisen yhteistyön kanssa.

Viimeisen harjoitusraportin jälkeen keskusteluryhmät kokoontuivat viimeisen kerran keskustelemaan ulkomaisen avun vastaanotosta, sen käytöstä, johtamisesta ja koordinoinnista paikallisen avun kanssa.

Viimeiset esitelmät käsittelivät kriisikommunikaatiota. Suomen pelastusopiston opetuspäällikkö Pekka Rantala keskittyi lähinnä käytännön näkökulmaan, kun taas Nina Blom Andersen Tanskan hätäkeskuslaitoksesta ja Roskilden yliopistosta keskittyi kriisikommunikaation teoreettiseen puoleen ja siihen, kuinka yleisölle tiedotetaan kriiseistä ja millä tavoin yleisö vastaanottaa tiedon.

Jón F. Bjartmarz, valtakunnallisen poliisin ylikomissaario päätti konferenssin.

Seuraava pohjoismainen pelastuskonferenssi järjestetään v. 2009 Suomessa.

2.2.2 Pöytäkirjat ja päätelmät

Konferenssin aihe liittyi pelastustoiminnan eri tasoihin ja eri pelastustahojen ja hallinnon tasoihin. On tärkeää, että konferenssiin osallistuneet hyödyntävät konferenssin evästyksiä sekä tukeakseen kansainvälistä yhteistyötä että valmistautumaan maaperää kotimaissaan alan tiiviimpää maiden välistä yhteistyötä varten.

Konferenssin esitelmät ja keskustelut huomioon ottaen konferenssin keskeiset päätelmät ovat:

- Onnistuneen yhteistyön perusedellytyksenä on tiedon välittäminen pelastusjärjestelmän rakenteesta ja organisaatiosta maiden välillä. NORRED 2006 kaltaisten konferenssien järjestäminen on yksi tapa tukea tiedon kulkua. Se tarjoaa myös osallistujille tilaisuuden keskustella aiheen eri osa-alueista.
- On tärkeää määritellä, missä tilanteissa tarvitaan ulkomaista apua ja ketkä sitä pyytävät. Todennäköisimmin sitä tarvitaan luonnonkatastrofeissa, suurissa saasteonnettomuuksissa, suuronnettomuuksissa merellä, metsäpaloissa, maailmanlaajuisissa epidemioissa sekä ydinvoimalaonnettomuuksissa.
- Hälytysmenetelmät on määriteltävä tarkoin, kun apua pyydetään ulkomailta.
- Ulkomaisen avun vastaanotto on määriteltävä ja eri viranomais- tahojen (tulli, rajaviranomaiset) on valmistauduttava toimimaan tällaisissa tilanteissa.
- Kussakin maassa on erikseen päätettävä, kuinka ulkomaista apua käytetään ja kuinka se toimii kotimaisten avustustahojen kanssa.
- Yhteistyön kehittämiseksi entisestään tarvitaan sekä teoreettisia että käytännön harjoituksia.

2.3 Íslenska

2.3.1 Samantekt

Ríkislögreglustjórinn stóð fyrir Norrænu almannavarna- og björgunarráðstefnunni NORDRED 2006 í Reykjavík dagana 2.–5. maí 2006. Þátttakendur á ráðstefnunni voru frá stofnunum sem sinna almannavörnum og frá viðbragðsaðilum á Norðurlöndunum.

Markmið ráðstefnunnar var sem fyrr að efla samstarf milli Norðurlandanna á sviði björgunarmála og almannavarna og að stuðla að framþróun þeirra mála. Samstarf þetta byggir á Norræna björgunarsáttmálanum frá 20. janúar 1989 en hann fjallar um samstarf yfir landamæri til koma í veg fyrir eða takmarka manntjón og tjón á eignum eða umhverfinu af völdum slysa.

Með hliðsjón af aukinni umferð stórra farþegaskipa um norðlægar slóðir og mannskæðra slysa sem orðið hafa á Norrænum hafsvæðum á seinni árum var áhersla lögð á gagnkvæma aðstoð milli landa vegna stórslysa um borð í farþegaskipum. Í tengslum við ráðstefnuna var haldin æfing þar sem æfð var boðun bjarga milli landa, flutningur og viðtaka erlends björgunarliðs og flutningur þolenda og bjarga úr landi.

Fulltrúi ríkislögreglustjórans bauð gesti velkomna og að því loknu ávarpaði Björn Bjarnason dóms- og kirkjumálaráðherra ráðstefnuna. Fulltrúar frá hverju Norðurlandanna fjölluðu um samhæfingu viðbragðsaðila á landsvísi í sínu landi og hvernig mismunandi aðilar koma að slíkum verkefnum.

Ráðstefnan var þannig skipulögð að fluttir voru fyrirlestrar, fluttar fregnir af æfingunni og unnið í umræðuhópum á víxl. Fyrst fluttu Erik Walle annarsvegar og Ulf Erik Reuterdahl hins vegar, erindi um hvernig boðun vegna stærri slysa er háttað. Þar var fjallað um hvernig fyrstu boð berast og síðan um samskipti björgunaraðila og stjórnenda aðgerða. Í vinnuhópum var síðan rætt um hvað væri líkt frá einu landi til annars og hvað ólíkt. Næst voru fluttar fregnir frá æfingunni og síðan fjölluðu umræðuhópar um það hvernig boð um slys og óskir um aðstoð berast frá einu landi til annars og hverjir ábyrgðaraðilar eru þegar stórslys ber að höndum.

Í fyrirlestraloðu tvö fjallaði Jesper Holmer Lund, starfsmaður UN OCHA í Genf, um það hvort Norrænar þjóðir væru of stoltar til að óska eftir erlendri aðstoð. Ekki eru mörg dæmi um að Norðurlandþjóðirnar hafi óskað eftir aðstoð frá öðrum löndum. Þó eru dæmi um að aðstoð hafi verið veitt og er eldgosíð í Heimaey 1973 nærtækasta dæmið. Þar var ekki óskað eftir aðstoð frá nálægum löndum en hún var boðin og þegin. Hann nefndi einnig dæmi um að Finnar hefðu óskað aðstoðar Kanada-manna við að slökkva skógarelda. Hann fjallaði einnig um hvernig menn bregðast við stóráföllum og þörfina á að gera áætlanir um hvernig eigi að bregðast við stóráföllum. Í þriðju umræðulotunni var fjallað um hvernig

þjóðir búa sig undir að óska eftir erlendri aðstoð og hvort ástæða sé til að leita eftir slíkri hjálp.

Næst voru fluttar fréttir af æfingunni og síðan flutti Jonas Holst frá Socialstyrelsen í Svíþjóð erindi um aukna samvinnu Norðurlandanna vegna slysa og hamfara utan Norðurlandanna. Lars Norén frá Ráðdningsverket flutti einnig fyrirlestur um hvernig Svíar hafa undirbúið og hyggjast undirbúa aðstoð við sænska ríkisborgara sem lenda í slysum eða hamförum erlendis. Í umræðulotu fjögur var rætt um það hvort þörf væri á auknu norrænu samstarfi vegna hamfara utan Norðurlandanna og hvort slíkt samstarf skaraðist að einhverju leyti við annað alþjóðasamstarf.

Enn voru fluttar féttir af æfingunni og síðan fjölluðu umræðuhópar um móttöku erlendra bjarga, hvernig erlendum björgum væri beitt og þærynna með heimamönnum.

Í síðustu fyrirlestrunum fjölluðu Pekka Rantala kennslustjóri hjá Ráðdningsinstitutet í Finnlandi og Nina Blom Andersen hjá Beredskabsstyrelsen og háskólanum í Hróarskeldu um það hvernig upplýsingum um hamfarir er komið til skila og skilning almennings á slíkum upplýsingum.

Jón F. Bjartmarz, yfirlögregluþjónn hjá ríkislögreglustjóranum, sleit ráðstefnunni.

Norræna almannavarna- og björgunarráðstefnan 2009 verður haldin í Finnlandi.

2.3.2 Niðurstöður og tillögur

Samstarf á skýrt afmörkuðum svæðum eins og Noðurlöndunum getur skilað miklum árangri. Vart er raunhæft að viðbragðsaðilar í hverju Norðurlandanna fyrir sig komi sér upp mannskap, búnaði og aðstöðu til að fást við stóráföll eins og bruna í stórum farþegaskipum eða afleiðingar þeirra. Aftur á móti er mögulegt með svæðisbundinni samvinnu að koma upp þeim tækjum, búnaði og aðstöðu auk þekkingar til að fást við slíkt.

Viðfangsefni ráðstefnunnar tengjast mismunandi stigum almannavarna og mismunandi geirum viðbragðsaðila og stjórnsýslu. Mikilvægt er að ráðstefnugestir nýti sér það veganesti sem þeir fengu á ráðstefnunni til að stuðla að frekari samvinnu milli landa og til að undirbúa jarðveginna í sínum heimalöndum fyrir frekari samvinnu á þessu sviði.

Með hliðsjón af erindum og umræðum á ráðstefnunni er ljóst að meginniðurstöður eru eftirfarandi:

- Miðlun upplýsinga milli landa um uppbyggingu viðbragðskerfis er frumskilyrði fyrir farsælli samvinnu. Ráðstefnur á borð við NOR-DRED 2006 eru ein leið til að stuðla að miðlun upplýsinga. Þar er einnig tækifæri fyrir fólk að ræða samvinnu þvert á geira.
- Skilgreina þarf í hvaða tilfellum er þörf á aðstoð erlendis frá og hverjir óska eftir slíkri aðstoð. Líklegustu tilvik þar sem þörf væri á aðstoð yfir landamæri er í náttúruhamförum, stærri

mengunaróhöppum, stórslysum á sjó, skógareldum, heimsfaröldrum sjúkdóma og þegar slys verða í kjarnorkuverum.

- Skilgreina þarf boðleiðir milli landa þegar óskað er eftir aðstoð erlendis frá.
- Skilgreina þarf hvernig tekið er við björgum erlendis frá og undirbúa stjórnkerfið til að taka að sér og leysa slík verkefni.
- Ákveða þarf í hverju landi fyrir sig hvernig erlendum björgum er beitt og hvernig þær munu vinna með innlendum björgum.
- Þörf er á skrifborðsæfingum og verklegum æfingum til að þróa samstarf á þessu sviði enn frekar.

2.4 English

2.4.1 Summary

The National Commissioner of the Icelandic Police hosted the NORDRED conference May 2–5 2006. The participants in the conference represented Civil Protection authorities and various life saving response agencies in the Nordic Countries.

The focus of the conference was to enhance co-operation amongst the Nordic countries in the field of Civil Protection and emergency response, based on the Nordic Rescue Agreement of 20 January 1989. The agreement covers co-operation across borders aimed at preventing or limiting the loss of life or property or detriment of the environment due to accidents. The agreement facilitates the movement of rescue equipment, rescue materials and personnel across borders in time of need.

In light of the ever increasing number of large passenger ships travelling through Nordic waters and recent accidents aboard such ships the conference was focused on accidents at sea. A table-top exercise was run in conjunction with the conference. The subject of the exercise was a fire onboard a large passenger ship in coastal waters northwest of Iceland. The focus of the exercise was requesting assistance across borders, transporting and receiving rescue resources, transporting victims abroad and the return of received resources from abroad.

Chief superintendent Jón F. Bjartmarz from the National Commissioner of the Icelandic Police opened the conference and invited Mr. Björn Bjarnason, minister of justice and ecclesiastical affairs in Iceland to address the conference. Representatives from each of the Nordic countries gave reports on the effort to coordinate the response sector and other sectors within their respective countries to accidents and disasters.

The conference was set up with plenary sessions with papers and in between these sessions reports were delivered on the progress of the exercise and delegates participated in working groups. The working groups were given specific problems to discuss in each session. In the first ple-

nary session Erik Walle, from the JRCC in Stavanger, Norway and ULf Erik Reuterdaahl from the Social and Health Directorate in Norway discussed the alarming process and communication chains in the rescue sector. The following working group sessions focused on these topics and compared systems from one country to another. The first part of the conference was wrapped up with a report from the exercise and a working group session on how countries go about requesting assistance from abroad and where responsibility rests in disasters.

In plenary session two, Jesper Holmer Lund from UN OCHA in Geneva examined whether we are too proud to ask for international or Nordic assistance. There are not many instances in the Nordic countries where assistance has been requested from abroad. There are instances where aid has been offered across borders and those offers have been accepted. The example closest at hand is the volcanic eruption at Heimaey in Iceland. In that eruption assistance was not requested from abroad but many offers were made and many of these were accepted. Another example is that the Finns have accepted Canadian offers of help in putting out forest fires with water bombers. Lund also discussed how countries react to disasters and the need to plan and prepare for disasters. The third working group session focused on how the individual countries evaluate the need for international assistance and how they go about requesting such assistance.

The third session of the conference started with a bulletin from the exercise. Jonas Holst from the National Board of Health and Welfare in Sweden gave a paper on increased cooperation between the Nordic countries in providing aid in disasters in third countries. Lars Norén from the Swedish Rescue Services Agency then gave a talk on how Swedes are preparing to aid Swedish citizens who become victims of accidents or disasters abroad. The fourth working group session was devoted to discussing whether there is a need for increased Nordic cooperation in rescue work abroad and whether such work would overlap with other international cooperation that the Nordic Countries are partners to.

The second day of the conference ended with a report from the exercise and a working group session on the reception of foreign resources, their deployment and cooperation with local resources.

In the final paper session Pekka Rantala from the Finnish Emergency Services College and Nina Blom Andersen from the Danish Emergency Management Agency and Roskilde University discussed crisis communication from both a practical and a more theoretic perspective.

Chief superintendent Jón F. Bjartmarz from the National Commissioner of the Icelandic Police concluded the conference.

The next Nordic rescue conference will be held in Finland in 2009.

2.4.2 Conclusions and recommendations

International cooperation in well defined geographical areas such as the Nordic countries can be very fruitful. It may not be realistic for response agencies in each of the Nordic countries to develop a full capacity to deal with disasters such as fires onboard large passenger ships. It may however be very feasible to develop such capabilities on a regional basis.

The theme of the conference was related to various levels of Civil Protection and various sectors of emergency response as well as various sectors of administration. It is important that the delegates who attended the conference make use of what they have learned and that they use that knowledge to develop existing cooperation between the countries further and to keep on fostering understanding of the importance of this cooperation.

In light of the papers given at the conference and the results of discussions carried out in the working groups the following may be offered as the main conclusions of the conference:

- It is of vital importance to fruitful cooperation to disseminate information on the structure of the emergency response system in individual countries to the other countries of the agreement. Conferences such as NORDRED 2006 are one means to that end and they also provide a venue to discuss trans-sectoral operations and coordination.
- There is a need to define in which cases there may be a need for assistance from abroad and which authority delivers such requests. The likeliest instances where assistance across borders would be called for are in case of natural disasters, larger pollution incidents, mass casualties or accidents at sea, forest fires, pandemics and in case of nuclear accidents.
- Communication channels for requesting assistance from abroad must be defined.
- A protocol must be set up for receiving resources from abroad and respective administrations (i.e. customs, border patrol) must be prepared to perform such tasks.
- Each country needs to define how it will deploy resources from abroad.
- Tabletop exercises and live exercises are an important means to further develop cooperation in this field.

3 Gruppearbejde

3.1 Gruppearbejdets organisation

På forhånd blev deltagerne delt op i ni grupper, grupperne A til I, som alle skulle arbejde med fem opgaver under konferencens forløb. Resultatet af gruppearbejdet blev fremlagt på konferencen, af en i forvejen udvalgt rapporteur. Grupperne A – E havde et hold spørgsmål relateret til øvelsen og indlægget og F – I havde et andet hold spørgsmål, ligeledes relateret til indlæg og øvelsen.

Hver gruppe havde en facilitator som styrede arbejdet under hensyntagen til hovedspørgsmålene, som i forvejen var blevet uddelt og lavet af konferenceledelsen. Der var også fri diskussion i arbejdsgrupperne udover de problemer som stammede fra hovedspørgsmålene. Hovedspørgsmålene og diskussionspunkter findes som bilag til rapporten.

Billede 1: Gruppearbejde under Nordred konferencen i Reykjavík 2006. Foto Ágúst Gunnar Gylfason

3.1.1 Gruppearbejde I – samskrivning

Alarmeringsprocedurer og ansvarsfordeling ved større hændelser:

Alarmeringsprocedurer er ifølge gruppernes medlemmer ikke så forskellige mellem de nordiske lande. Der er alligevel ganske stor forskel fra land til land på hvilken måde assistancen rekvireres. På Island er det Rigspolitichefen som rekvirerer assistance og i Finland er det nødcentralen i Helsingfors. I Danmark kan det være Rigspolitichefen, Beredskabsstyrelsen, Søværnets Operative Kommando eller Center for Biologisk Beredskab. I Norge er det hovedredningssentralen, Kystverkets Beredskapsdeling, Statens Strålevern eller Akut medicinska situationer og i Sverige er det Kustbevakningen, Luftfartsstyrelsen, Sjöfartsverket, Politimyndighed, Rädningsverket eller Socialstyrelsen.

Best practice / anbefalinger:

Konklusionen i dette sammenhæng var at det skulle være enklere at rekvirere assistance mellem de nordiske lande. „Best practice” ville så være en struktur som ligner den man finder i Island og i Finland, hvor der kun er en indgangsvinkel til det assisterende land, uanset hvilken form af assistance der anmodes om. Der blev givet den anbefaling, at de nordiske lande skulle opbygge nationale strukturer som kan visitere og håndtere rekvisitionerne. Formålet med det ville ikke mindst være at minimere risikoen for „fejlrekvisitioner” og dermed en forøgelse af responstiden.

Beskriv forskelle og ligheder ved brand på skibe:

Der er visse forskelle på den måde beredskab, der skal kunne indsættes til søs, er formaliseret på. I havne er der hovedsageligt tale om beredskab baseret på kommunale ressourcer.

Forskellen kan vises på følgende måde, sådan som det er gjort hos gruppe I:

- *Sverige*: JRCC Gøteborg koordinerer. Seks kommuner/brandvæsen har en aftale med kystvagten og søfartsverket. Grænse mellem kommunalt ansvar og JRCC er 300 meter fra land.
- *Island*: Har ikke designerede RITS grupper. Kystvagten er ansvarlig for brandassistance til søs. Uklar grænse mellem statsligt og kommunalt ansvar på åbent hav/land. Kommunalt ansvar i havne.
- *Finland*: RITS-grupper med kommunalt ansatte brandmænd. MRCC /Kystvagten har ansvar for assistance.
- *Danmark*: JRCC/SOK har ansvaret for assistance på åbent hav og koordinerer. P.t. ingen designerede RITS-grupper. Ønsker aftale og standardiseret træning. Ligger skibet ved kaj er det kommunen som har ansvaret. Politiet koordinerer indsatsen ved kaj.
- *Norge*: Brandvæsen pålagt at yde assistance også til søs. RITS-grupper etablerede, men mangler omfattende aftaler som dækker hele kysten. JRCC koordinerer. Brandvæsenet har ansvaret når skibet ligger ved kaj. Politiet koordinerer.

Det blev også diskuteret i grupperne hvordan medier skal behandles når en større ulykke sker til søs. Alle var enige om at det er vigtigt at have et godt forhold til medierne og tilrettelægge, således at de får gode arbejdsforhold.

I gruppe H var der også en diskussion om hvem der har ansvaret på et ulykkested til søs. Hvem skal være ansvarlig f.eks. hvis en ulykke sker ved redningsarbejdet? Et enkelt svar fandtes ikke.

Best practice / anbefalinger:

Der burde sættes fælles nordiske „minimumsstandarder” eller et lignende „koncept” for RITS-grupper, sådan at de kan arbejde sammen ombord på et brændende skib i nordiske farvande. (EU standard?)

Det burde være muligt i større grad end i dag for både politistyrker, civil beredskab, sundhedspersonel og frivillige at kunne operere på tværs af de nordiske landes grænser. Fælles nordisk standard for uddannelse og træning vil gøre dette lettere.

Det ville være en fordel hvis der fandtes et skema over ansvar og alarmeringsprocedurer ved rekvirering af assistance.

3.1.2 Gruppearbejde II – samskrivning

Orientering om anmodning om bistand fra de nordiske lande og situationssrapport.

Gruppearbejde II var henvist til øvelsen som foregik parallelt med konferencen, – et stort passagerskib med 1700 mennesker ombord som var i brand ud for Ísafjörður på vestkysten af Island. (Se også andre oplysninger angående øvelsen i denne rapport.)

Øvelse versus virkelighed:

Spørgsmålene behandlede blandt andet om scenariet var realistisk eller ej, om anmodningen om hjælp var realistisk og om det samme scenario i de andre nordiske lande ville have samme konsekvens som på Island.

Alle grupperne var enige om at scenariet var realistisk eftersom der er mange store passagerskibe som sejler i det nordatlantiske havområde.

Der var også enighed om at anmodningen om hjælp var ganske realistisk under de omstændigheder som var opstået og de vanskeligheder som fulgte med, som for eksempel transport og hjælp af de brandskadede.

Det ville også have samme konsekvens, ifølge grupperne, hvis samme scenario ville opstå i de andre nordiske lande. I denne sammenhæng kunne man nævne Scandinavian Star og Estonia ulykkerne, samt Maxim Gorky ulykken uden for Nordnorge for omkring femten år siden.

Problemet som måtte løses under øvelsen, var at få hjælp til 300 til 400 personer på et isoleret sted som Ísafjörður. Transport, både af de skadede og sundhedspersonel, ville være en kæmpeopgave.

Problemet / udfordringerne og beslutningerne som skulle tages var blandt andet:

- Om de skadede skal forblive i Ísafjörður og hjælp og udstyr bliver sendt dertil.
- Om de skadede skal sendes til Reykjavík og hjælp sendes dertil.
- Om de skadede skal sendes til udlandet og få hjælp der,
- eller skal man gøre lidt af hvert.

- Der er brug for nødvendigt personel og udstyr til at hjælpe de skadede. Hvor skal det hentes fra? (Det kan tage et døgn at få hjælp fra Norden f.eks.)
- Umiddelbart efter, eller samtidig med, må man prøve at finde et sted til, eller transport af de uskadede. Der må også findes psykologisk hjælp til dem og til det personale som har hjulpet ved redningsarbejdet. Behov for mad, tæpper og lignende ville blive meget stort.
- Relevante ambassader/ udenrigsministerier må informeres om sagen, men kun for informationens skyld. Det må her understreges hvor stor katastrofen er.
- Logistik – bliver et stort område for Island, både i Keflavík, Reykjavík og Ísafjörður. Man kunne forberede og træne i logistiske øvelser sammen.
- Håndtering af medierne, – de vil presse det afgivende land/-e.
- Koordination / kommunikation af alle de indsatte myndigheder.
- Udgifter – hvem skal betale. (Rederiets forsikring, enkelte lande ...)
- Krisekommunikation – oprettelse af „call center” eller lignende pårørendecenter så snart som muligt efter alarmering.
- Samarbejde med rederi og passagerernes nationale myndigheder.
- Radiosystem.

Svar fra de nordiske lande om anmodning af hjælp. (Bliver det positivt eller negativt?)

Alle grupperne forventede at de nordiske lande ville svare ja til en anmodning om hjælp fra et andet nordisk land. Gruppebesvarelsen var meget enslydende hos de fleste men gruppe B besvarede spørgsmålet på denne måde:

„Det forudsættes, at anmodningen bliver mere specifik, så kan de angivne myndigheds robusthed specifikt vurderes i forhold til anmodningen. SAR-beredskabet kan aktiveres øjeblikkeligt efter de gældende aftaler.

NordRed aktiviteter forudsætter umiddelbart, en nærmere overvejelse i visse af de nordiske lande. Det forudsættes, at responstiden på et retursvar er meget kort, også i de tilfælde, hvor det kræver godkendelse/accept hos overordnede niveauer (styrelser, ministerier m.v.).

Responstiden vil også være afhængig af hvilken myndighedsassistance der rekvireres, bl.a. vil responstiden på identifikationsteams være kortere, pga. det vil være mere uproblematisk at sende dem af sted. Materieltunge assistancer vil det være mere krævende at flytte.

Information af relevante ambassader / udenrigsministerier ses ikke som en Nordred forpligtelse, men varetages af de i forvejen etablerede informationsveje.”

Angående responstiden så forventede gruppe A at det ville tage et halvt døgn at få et svar fra de andre nordiske lande om hjælp, og omkring et døgn for hjælpen at komme frem til Island. Gruppe E mente at det ville tage fra 30 minutter til 3 timer at få svar og 4 til 12 timer at komme frem

til Island efter anmodning. (I selve øvelsen blev responstiden afklaret. Se oplysninger angående øvelsen i denne rapport.)

Internationale aftaler:

I en forventet ulykke som øvelsen omhandlede, var der enighed om at Nordred aftalen ville være den mest fornuftige at benytte, eftersom der mangler meget hjælp på en gang. Nærhedsprincippet spiller også her en stor rolle, (bilaterale / regionale /internationale). Det ville være nødvendigt at Island er i stand til at lede og koordinerer indsatsen. Sprog-, kultur- og ikke mindst tidsaspekter peger på nærhedsprincippet.

Nato kunne også yde hjælp i form af helikoptere og fly for eksempel. FN systemet var ifølge grupperne ikke et fornuftigt valg, i en situation som var opstået i Island da ulykken er dynamisk og eskalerende.

Grupperne så EU mekanismen som ganske tung når det mangler hjælp på en gang og var derfor ikke brugbar.

Best practice / anbefalinger:

- Det er hensigtsmæssigt at udarbejde et fællesnordisk kapacitetskatalog, hvilket bør overvejes.
- Klarlægge transport af forskellige typer materiel, gas, oxygen m.m.
- Forberedelse af assistancer (detaljeret).
- Korte beslutningsveje og kommandolinjer er en udfordring. Dette gælder særligt indenfor redning til lands i forbindelse med en opgradering af aftaler.
- Kundskab til hverandres standarder for indsatsmandskab. Materiel, procedurer m.m.
- Skabe rutiner med et kontaktpunkt i hvert land for at få hjælp igennem NORDRED aftalen, uanset hændelsen.
- Skrive op fælles terminologi for samarbejde og bistand.
- Koordinere RITS funktionen i et nordisk perspektiv.
- Øve anmodninger og rekvireringer.

3.1.3 Gruppearbejde III – samskrivning

Er vi for stolte til at bede om international / nordisk hjælp?

I Styringssspørgsmålene i gruppearbejde III kom der blandt andet frem at ifølge Nordisk Redningsoverenskomst forpligter de fem nordiske lande sig til at fjerne hindringer for nordisk assistance. Det blev derfor drøftet hvilke hindringer der kan være tale om, omkostninger for eksempel, om eventuelle hindringer er blevet fjernet og om nogle hindringer fortsat er til stede i dag.

Alle grupperne var enige i, at de nordiske lande ikke er for stolte til at anmode om hjælp. Problemet grupperne pegede på var blandt andet manglende overblik over nationale ressourcer, uklare økonomiske konse-

kvenser, uklarhed omkring hvem der er ansvarlig for modtagelse af anmodning inden for de nordiske lande, og der er også mangel på gensidig gennemsigtighed i de nordiske landes nationale beredskabsplaner.

Andre hindringer som grupperne pegede på var blandt andet tolden som kan være en flaskehals når der uventet kommer meget forskelligt udstyr over grænsen.

Det burde også, ifølge grupperne, være klarere hvilken organisation i hvert enkelt land som har myndighed til at tage beslutning om et ønske om hjælp fra udlandet, for eksempel hvilke diplomatiske klareringer er nødvendige før at det kan gøres. Dette er et problem som behøver at blive afklaret.

Hindringer som disse kunne for eksempel fjernes med bi/multilaterale aftaler.

Best practice/anbefalinger:

Det ville være en stor fordel hvis der kunne udarbejdes en procedure imellem de nordiske lande om hvilken organisation man skal henvende sig til i hvert enkelt land når hjælp ønskes, uanset type hjælp eller ulykke som det drejer sig om. En sådan organisation i hvert land, som har et plan for international bistand, kan gøre sagen meget enklere og mindre tidskrævende for det land som ønsker hjælp. (Se også svar ved gruppearbejde I.)

En database hos de nordiske lande som indeholder information om hvad hvert enkelt land i Norden kan stille med når større ulykker sker, ville være en fordel.

Samordning af beredskabsplaner fra de forskellige offentlige sektorer anses for at være meget vigtigt. Dette, sammen med god repræsentation fra de forskellige myndigheder i et land ("kollektiv ledelse") vil gøre det lettere at forhåndsidentificere, når hjælp udefra er nødvendig.

Det ses også som meget vigtigt at finde fælles nordiske standarder for uddannelse/træning af personale og kompatible løsninger for udstyr, kommunikation m.m..

3.1.4 Gruppearbejde IV – samskrivning

Øget fællesnordisk samarbejde ved katastrofer uden for Norden

I gruppearbejde IV diskuterede man spørgsmål i tilknytning til nordisk samarbejde udenfor Norden. Oplægget for diskussionen blev givet i et foredrag af Jonas Holst fra Socialstyrelsen og Lars Norén fra Räddningsverket i Sverige.

Er der behov for øget fællesnordisk samarbejde ved katastrofer uden for Norden?

Den generelle mening var, at spørgsmålet lå udenfor konteksten for NordRed-samarbejdet men det findes dog i forvejen. Alle de nordiske lande er i større eller mindre grad allerede forpligtet i internationale aftaler.

De erfaringer, som flere af de nordiske lande fik i forbindelse med tsunamien i sydøstasien, har medført der nationalt er blevet oprettet nogle mere strukturerede systemer, der aktiveres ved lignende situationer, hvor der skal udsendes assistencestyrker. Eksempelvis har Udenrigsministeriet aftalt at hjælpe nordiske statsborgere uanset tilhørsforhold.

Der er ikke et formelt struktureret samarbejdsaftale mellem de nordiske lande ved katastrofer i lande udenfor Norden.

Det nordiske samarbejde ved tsunami-katastrofen opstod ad hoc, og det viste, at de nordiske lande formår at finde sammen i et konstruktivt samarbejde, uden forudgående kontraktlige forpligtigelser overfor hinanden.

Er det en mulighed at have fællesnordiske redningsstyrker?

De nordiske lande kunne opbygge fælles overensstemmede beredskabsstrukturer/koncepter til international assistance, som ville forenkle og styrke et fælles nordisk samarbejde i udlandet. De nordiske lande kan ad hoc iværksætte et samarbejde indenfor de beredskabsmyndigheder der evt. har behov, uden det er et kontraktligt forpligtiget samarbejde.

Det blev anbefalet at de nordiske lande indfører overensstemmende koncepter som muliggør ad hoc samarbejde.

Skal vi leve med „dobbeltarbejde” (national, nordisk, EU, NATO og FN-koordination)?

Meningen var at landene skulle prøve at undgå dobbeltarbejde. Det kunne opnås med at følge FN's etablerede bistandsrutiner og regler. Man syntes at de nordiske lande skulle samarbejde, men at de ikke skulle lave nye – eller egne, organisationer.

Best Practice/anbefalinger:

Holde hinandens Udenrigsministerier løbende opdateret, således man hurtig og smidigt kan understøtte en fælles indsats. Kommunikationen mellem landene skal fastholdes /styrkes, således de nordiske lande har en indsigt i hinandens assistanceafgivelser.

3.1.5 Gruppearbejde V – samskrivning

Indsættelse af de nordiske styrker

Styrkernes ankomst i lufthavn / ved grænse:

Det rekvirerende land skal have et transportkoncept klar til flytning af de ankommende styrker og det medbragte materiel. Der skal være et beredskab til at klargøre evt. materiel – f.eks. skal røgdykkes iltfasker opfyldes med ilt efter ankomst – kan ikke flyves fyldte). I denne sammenhæng blev det foreslået at der sammensættes en checkliste som kan bruges når redningsfolk kommer fra udlandet til hjælpearbejde. Checklisten kunne bl.a. indeholde følgende:

- Oplyse toldvæsen.
- Tage imod styrken.
- Kontaktmand i hjemmelandet til rådighed døgnet rundt.
- Registrering af styrker ved ankomst (navn, status m.m.).
- Transport parat til ankomne styrker.
- Forbindelse på flyvepladsen / ved grænse.
- Forbindelse fra hjemmelandet som følger med gruppen / styrken.
- Sørge for en "hjemmebase" til hver gruppe.
- Mad.

Det rekvirerende land skal have en indsatsstruktur klar til indsættelse af de assisterende landes styrker. Det anbefales, at de assisterende lande hver tildeles en sektoropgave, hvorved synergieffekten ved kendskab til egne indsatsprincipper og fælles sprog bevares.

Man mente at der i en bredere kreds ikke er kendskab til NordRed-aftalen, bl.a. kan det give problemer med Toldvæsenet, når der skal indføres medicin, hunde, våben o. lign.

Ledelse og indsættelse af de udenlandske styrker:

I overensstemmelse med INSARAG (International Search and Rescue Response Guidelines). Herudover anses det hensigtsmæssigt at inddеле styrkerne i nationale sektorer, samt etablere nationale forbindelsesofficerer (kontaktpersoner).

De skal have alle de oplysninger der er relevante/aktuelle for at kunne blive indsat i skadesområdet.

- Taktisk missions briefing.
- Situation.
- Mission.
- Execution.
- Command and Control.
- Service and support.

INSARAG guidelines er gældende - så i princippet er der ikke forskel på om bistanden kommer fra Norden eller andre lande i Europa. Visse forhold kunne pege på at samarbejde mellem nordiske lande foregår mere gnidningsløst

Koordination af indsatsen:

Koordination af indsatsen er på det modtagne lands ansvar. Der skulle etableres forbindelsesofficerer i den lokale stab. Det ville også være en fordel at etablere nationale sektorer i redningsarbejdet.

Teknisk samarbejde:

Der ses ikke at være nogen særlige samarbejdsproblemer for den tekniske og taktiske indsats. De nordiske lande arbejder som udgangspunkt efter de samme principper.

Sprog:

Det var gruppernes holdning at der tales engelsk ved fælles indsatser. Det vil betyde, at alle har nogenlunde samme "sprogniveau".

Ved at anvende skandinavisk er der for stor risiko for sprogbarrierer.

Best practice/anbefalinger:

Kendskab til NordRed aftalen kan forbedres. Det forudsættes, at myndighederne med beredskabsansvar og andre opgaver (eks. Toldvæsenet) ikke har særlig kendskab til NordRed.

Øvelser i fuld skala (LiveEx) behøves for at finde frem til problemer som kan opstå når nordiske redningsstyrker skal samarbejde.

Et spørgsmål, der ikke er blevet debatteret særligt på konferencen, er forholdet mellem en beredskabsindsats, og den efterforskning og undersøgelse, der i alle situationer vil løbe parallelt med beredskabsindsatsen. Det er erfaringen, at dette kan have stor betydning, og at andre landes beredskab skal forholde sig til en efterforskning / undersøgelse i forbindelse med egen indsats. Man skal være opmærksom på, at indsatspersonalet efterfølgende kan blive indkaldt som vidne i en strafferetlig undersøgelse eller indgå i en efterfølgende evaluering, der også kan have en mere politisk karakter.

Billede 2: Redningsfartøjet Gunnar Friðriksson i havnen i Ísafjörður. Foto Peter Lundgren

4 Indlæg på konferencen

Billede 3: Fra Nordred konferencen 2006. Foto Ágúst Gunnar Gylfason

4.1 Velkomst

Justisminister, mine damer og herrer.

På Rigspolitechefens vegne vil jeg gerne byde velkommen til Nordisk Redningskonference 2006 og til vore nordiske kolleger velkommen til Island.

Jeg hedder Jón Bjartmarz og er chefpolitiinspektør hos Rigspolitichefen. Jeg fik for tre år siden overdraget Nordred stafetten i København fra vore danske kolleger og ser frem til i forbindelse med den officielle middag at kunne give stafetten videre til Pentti Partanen, redningsoverdirektør ved indenrigsministeriet i Finland.

På videoklippet som vi lige fik set med Mayday fra kaptajnen af Nordic Dream fik vi set de første indspil om en stor krisesituation som vil kræve støtte fra de andre nordiske lande, på grund af Nordred aftalen. Vi får flere lignende indspil efterfølgende, som øvelsen fortsætter.

Men først på agendaen er åbning af konferensen og jeg giver herefter ordet til justisministeren i Island, Björn Bjarnason.

Justits- og kirkeminister Björn Bjarnason:

Ærede forsamling,

Jeg byder jer alle velkommen til den første nordiske redningskonference som holdes i Island. Der er gået fem år siden Island tiltrådte den nordiske aftale om redningssamarbejde. Det var blevet påtrængende at vi styrkede vort samarbejde på en formel måde på disse betydningsfulde områder.

Jeg håber at konferencen her i Reykjavík bliver udbytterig og at diskussionerne bliver både interessante og givende, med de emner som står på dagsordenen af denne godt arrangerede conference. Den bærer præg af god forberedelse, som ikke skulle undre nogen, når personer med jeres

erfaringsgrundlag kommer sammen, fordi sådan nogen som jer ved bedre end andre, hvordan en god dagsorden og planlægning kan være af afgørende betydning når meget står på spil.

I den tid som er passeret efter at I mødtes sidste gang, er hele verden blevet vidne til, hvor vigtigt det er at udarbejde og have et netværk på plads for nært og aktivt samarbejde når det kommer til redningsarbejde.

Jeg nævner flodbølgen i det indiske hav, jordskælvne i Pakistan og orkanen i New Orleans. I alle disse tilfælde har der været brug for internationalt samarbejde og det er blevet sat på prøve. Det har vist sig værdifuldt og velfungerende helt uanset om der er tale om en eller flere stater, om de er rige eller fattige eller underudviklede eller højt udviklede.

Vi islændinge kan godt huske hvor stor pris vi satte på fællesskabsfølelsen og støtten som vi fik fra en række lande da vi fik vulkanudbrud i Heimaey på Vestmannaøerne ved landets sydkyst i januar 1973 og måtte i en mørk vinternat evakuere over 5300 indbyggere under flydende lavastrøm og flyvende funkler og askeregn.

Derefter kom en langsigtet genopbygningsfase med støtte fra andre lande, som gik med at finde og oprette passende boliger for menneskene andre steder i landet langt fra deres hjem, og man gik i gang med at stoppe lavamasserne som strømmede ned og at bortrense de enorme askemængder på Vestmannaøerne. Af de 1345 beboelseshuse som fandtes blev mere end 400 begravet under aske og lava og andre 400 huse blev mere eller mindre beskadiget. Nu er der genopstået en frodig bygd i Vestmannaøerne, og der kan godt gå 5000 år igen før vi får næste vulkanudbrud.

Vulkanudbruddet på Vestmannaøerne skete ca 10 år efter at islændingene havde vedtaget en lov om civilt beredskab. Ved udarbejdelse af planer ifølge loven lagdes vægten på beskyttelse mod angreb af kernevåben og naturkatastrofer. Det bør nævnes at islændinge altid har haft den vurdering at der kunne forventes større skader fra naturkatastrofer end af katastrofer forårsaget af mennesker.

I Island har vi aldrig haft eget militær eller hærstyrker og siden 1951 har vi faktisk baseret vores forsvar på en forsvarsaftale med USA og medlemskab af NATO, hvis det kom så vidt at landet måtte forsvares mod angreb fra militære styrker. Den 15. marts 2006 meddelte den amerikanske regering at fra og med september nu i år vil alle militærfly og helikopterdivision blive trukket fra landet. Det kan siges at dette bliver et vendepunkt i forsvarsaftalens gennemførelse, idet man kan sige at resterne af det beredskab som fandtes nødvendigt i den kolde krig, forsvinder.

Der er blevet indledt forhandlinger mellem islandske og amerikanske embedsmænd om forsvarsspørgsmålene og hvordan man vil tilpasse forsvarsaftalen til de ændrede forhold. Fra Islands side har man lagt vægt på at der altid må findes gode planer og beredskab for at beskytte landet og at hvis der ikke findes synligt indhold i forsvarsaftalen, så er den ikke meget værd.

Forsvarets helikopterdivision har været helt uvurderlig til eftersøgning og redningsaktioner i Nord-Atlantenhavet og i Island i de sidste årtier. Selv om helikopterdivisionens hovedopgave har været at værne om flypiloternes sikkerhed i militæret, har helikopterne altid stået til rådighed til civil eftersøgning og redning. Da flyvning over længere distancer er blevet sikret med tilhørende brændstofsfly.

Inden det blev meddelt at flydivisionerne skulle trækkes ud herfra til september havde den islandske regering nævnt i forhandlingerne med de amerikanske myndigheder at den islandske kystvagt godt kunne påtage sig helikopterdivisionens opgaver. Regeringen har besluttet at kystvagten mindst skal have tre helikoptere som kan tage 20 personer i lighed med kystvagtens nuværende Super Puma. Man er gået i gang med at finde frem til sådanne helikoptere og samtidig vil man foretage ændringer på inspektionsskibene, således at helikopterne kan tanke brændstof fra dem og desuden vil man ansætte flere medarbejdere i kystvagten.

Der er forberedelser i gang med at få et nyt inspektionsskib og man har vendt blikket mod og vil tage sigte af Harstad-skibet hos den norske kystvagt. Endvidere vil man købe et nyt inspektionsfly. Fornylse af skib og luftfartøjer hos kystvagten er den dyreste opgave indenfor redningsområdet som den islandske stat arbejder på for tiden.

Opgaverne er dog langt flere og i de sidste år har man opnået gode resultater i bestræbelserne for at styrke beredskabet i redningstjenesten. I dette henseende nyder vi islændinge godt af at der i landet findes en kraftig landsdækkende organisation af frivillige redningsfolk, Redningsselskabet Slysavarnarfélagið Landsbjörg, som målbevidst har virket for at sikre borgernes sikkerhed, såvel til søs som til lands, med 18.000 medlemmer spredt over hele landet, og godt forsynet med udstyr til alle slags redningsaktioner såvel til søs som til lands.

Udbygning af en koordineret redningscentral i tæt samarbejde med rigspolitichefens beredskabsafdeling har vist sig at være både vellykket og effektiv. I regi af redningscentralen kobles repræsentanter fra alle de berørte parter sammen når man står overfor en indsats i krise- eller katastrofesituationer.

For nogle uger siden gennemførtes en øvelse med eventuelt vulkanudbrud og oversvømmelse ved landets sydkyst og da blev redningscentralen aktiveret og den deltog også i en øvelse angående beredskabet omkring eventuel fugleinfluenza. Desto flere som får lejlighed til at lære at kende dette nære og koordinerede samarbejde mellem udrykningsstyrkerne, desto flere bliver klar over hvor værdifuld centralen er.

Jeg ved at I vil få en præsentation af redningscentralen her på konferencen og derfor lader jeg være med at sige mere om hvor fremragende den er.

Sådan som jeg tidligere har nævnt er loven om det civile beredskab blevet mere end 40 år gammel og i de sidste måneder har der på vegne af justits- og kirkeministeriet været arbejdet intensivt på at udarbejde et nyt

lovforslag som har udgangspunkt i situationen og forholdene sådan som de er nu.

Det er lykkedes os, i de allersidste år at harmonisere alle de elementer som indgår i redningstjenesten og det civile beredskab. Den nye lov vil tage sigte på denne kendsgerning og danne grundlag for yderligere samarbejde mellem politi, brandvæsenet, kystvagten, redningsorganisationen, luftfartsdirektoratet og helseinstitutionerne samt at Nødcentralen 112 får en nøgleposition i dette harmoniserede arbejde.

Loven vil også tage højde for den ændring som vi ser, der er ved at ske globalt, hvor der lægges langt større vægt end tidligere på udarbejdelse af beredskabs- og udrykningsplaner, samtidig med at der foretages undersøgelser af samfundets krisetolerance. Beredskabet og harmoniseringen vil tage sigte på dette.

Nødtjenesten har ændret sig kolossalt indenfor de sidste 10 år. Den nye lov om civilt beredskab må også genspejle denne ændring samtidig med at den indebærer fornøden fleksibilitet for at kunne reagere og improvisere over for nye udfordringer.

Udviklingen indenfor teknologien er blevet langt hurtigere i de sidste 10 år end nogen kunne forudsige, såvel i computere som i telekommunikation. For 10 år siden var der meget få som ejede en mobil-telefon, men i dag har de fleste sådan en mobil-telefon i lommen. På samme tid var Internettet ved at komme ind og i dag anvender næsten 90% af islændinge det på en eller anden måde.

I år 2000 tog politiet et nyt radiosystem i brug, efter en TETRA-standard. Med dette nye system er det lykkedes at forkorte udrykningstiderne både hos politi og ambulancer, efter at Nødcentralen har modtaget et opkald. Monitoring af politibilerne og ambulancerne igennem TETRA gør det også muligt at den nærmeste bil bliver sendt til opgaven og derved forkortes tiden.

I de sidste år har man kunnet konstatere at TETRA systemet er bedre end andre systemer når det gælder ledelse og styring af nød- og redningsoperationer og monitoring af udrykningsparterne. Nu står man overfor at skulle forny den centrale del af systemet i takt med tekniske ændringer, og også at få flere sendere og relæ-stationer. Herved bliver TETRA-systemets effektivitet endnu bedre, men det rækker 200 km radius fra Reykjavík og er i brug på et begrænset område omkring Akureyri i nordlandet og i Ísafjörður-området på vestfjordene.

Ærede forsamling,

Med disse ord har jeg beskrevet i store træk det vigtigste som er sket her i landet indenfor redningsområdet.

Jeg vil afsluttet med at henvise til det som jeg sagde indledningsvis om hvor værdifuldt det internationale samarbejde er. Vi islændinge er godt klar over at vi ikke selv har kapacitet til at vi alene kunne give den redningstjeneste som kræves på de store havområder som ligger indenfor vores jurisdiktion.

Når den amerikanske helikoptereskadrille tages bort fra Island vil der blive store ændringer for mange andre end os islændinge, når man ser på redningstjenesten i Nord-Atlantenhavet. Vi vil øge vores beredskab men samtidig må vi i større grad end tidligere intensivere samarbejdet med vores nordiske naboer, især danskere og nordmænd.

Jeg nævner specielt samarbejdet med den danske flåde, der som regel har kraftige inspektionsskib og helikoptere placeret i havområdet fra Færøerne til Grønland. Jeg påskønner det gode samarbejde som den islandske kystvagt og den danske flåde har haft på alle områder, ikke mindst omkring redning, og jeg kan kun se at det udvikler sig til et endnu bedre og mere effektivt samarbejde i tiden fremover.

Sammen med nordmænd må vi også se lidt nærmere på de nye udfordringer i havområderne i de nordlige farvande, når sejlads med olie og gas fra Barentshavet til Nordamerika i store supertankere er kommet i gang på fuld kraft.

Der ligger og venter mange spændende opgaver og krævende udfordringer, som ikke bliver løst med den fornødne sikkerhed, medmindre det sker i samarbejde over landegrænserne. Netop i lyset af dette håber jeg at denne konference kan bidrage hertil med gode resultater.

Billede 4: Árni Birgisson, moderator, Snorre Chr. Andersen og Björn Halldórsson fra konferenceledelsen. Foto Ágúst Gunnar Gylfason

4.2 Opfølgning fra konferencen i København 2003

Rigspolitiet og Beredskabsstyrelsen var værter til Nordisk Redningskonference i København den 21. – 23. maj 2003. Birgitte Buch politiassessor hos Rigspolitichefen i Danmark leverede opfølgning fra den.

Formål:

At udvikle og styrke det nordiske samarbejde om redningstjenesterne med henblik på udarbejdelse af udviklingstiltag inden for rammerne af Nordisk Redningsoverenskomst.

Tema:

De nordiske landes muligheder for at udvikle samarbejdet i relation til håndtering af terrorangreb, herunder ved mistanke om anvendelse af kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare stoffer med speciel fokus på anvendelse af risikoanalyse, koordination og operative beslutningsprocesser.

Konferencens forløb

- Velkomst ved politimester Jens Henrik Højbjerg, Rigspolitiet.
- Opfølgning fra konferencen i Malmø i 2000 ved tilsynschef Lars Ekberg, Räddningsverket.
- Orientering fra de nordiske lande om status og udviklingstendenser i de nordiske lande med fokus på de områder, der indgik i temaet for konferencen.
- Indlæg om risikostyring i beredskabet.
- Gruppearbejde på baggrund af et tænkt scenarium – på henholdsvis taktisk, operativt og strategisk niveau.
- Udarbejdelse af spørgsmål på baggrund af gruppedrøftelserne.
- Formulering af konklusioner og anbefalinger.
- Afslutning ved direktør Frederik Schydt, Beredskabsstyrelsen.

Scenarium:

Udslip af et mistænkeligt stof i Københavns Lufthavn i Kastrup med mange døde og syge til følge illustreret ved 3 indslag på henholdsvis taktisk, operativt og strategisk niveau.

Taktisk niveau:

Det taktiske niveau skaber en række taktiske resultater og indeholder endvidere taktiske hovedelementer som mål. Handlinger og midler, der samlet realiserer den strategiske hensigt og de strategiske mål, der er fastlagt.

Taktiske spørgsmål:

- Skal der evakueres eller isoleres?
- Bør beslutningen om evakuering eller isolering træffes på taktisk niveau?
- Hvem træffer beslutning om lukning af f.eks. lufthavn og togstation?
- Er der i risikoanalysen for trafikknudepunkter eller i relation til, hvor mange mennesker er samlet (højrisikosteder), taget højde for forurening med biologiske eller kemiske stoffer samt smitte- spredning?

- Hvorledes er der i risikoanalysen taget højde for psykologiske faktorer?
- Foreligger der en plan for kommunikation inden for indsatsområdet?

Operativt niveau:

Det operative niveau omsætter de strategiske beslutninger til handlinger og indeholder en række operationelle hovedelementer, herunder mål, manøvre og midler

Operative spørgsmål:

- Er der behov for fælles terminologi?
- I hvilket omfang kan sygehuse erstattes af fremskudte sygehusenheder?
- Indgår muligheden for anvendelse af øvrige nordiske sygehuse i alle relevante nationale og lokale risikoanalyser og beredskabsplaner?
- Er der forberedt brug af Internet til kommunikation?
- Er der behov for i højere grad at afholde samarbejdsøvelser mellem ledelsesniveauerne?
- Iværksættes bilaterale aftaler på operativt niveau?
- Indgår behov for økonomisk råderum i risikoanalysen?
- I hvilket omfang er der fulgt op på behovet for at udvide mødeplaner i relation til det moderne trusselsbillede?
- Hvorledes forløber modtagelse af assistance fra andre nordiske lande?
- Kan der opstå problemer i forbindelse med tilbageholdelse af udenlandske statsborgere?
- Er logistik inddraget i risikoanalysen?
- Er der planlagt for, hvorledes andre nordiske lande varsles, og hvorledes det enkelte land modtager varslingen?
- I hvilket omfang er der planlagt for, hvorledes frivillige anvendes ved de respektive hændelser?

Strategisk niveau:

Det strategiske niveau indeholder overordnet og langsigtet planlægning, herunder den strategiske hensigt, mål, tid, rum midler og metoder.

Strategiske spørgsmål:

- Bliver der ved større hændelser formuleret en klar strategisk hensigt?
- Hvilke internationale aftaler skal aktiveres?
- Er der behov for afholdelse af samarbejdsøvelser i NORDRED-regi, herunder afprøvning af procedurerne i forhold til andre internationale samarbejdsfora?
- I hvilket omfang er der i de nordiske lande etableret dynamiske sårbarhedsinstrumenter?
- Kan www.nordred.org anvendes til information mellem nordiske myndigheder?

- Har nyere erfaring i relation til international terror og ændret trusselsbillede medført et behov for revision af Nordisk Redningsoverenskomst?
- Skal der på strategisk niveau planlægges for „worst-case-scenario“?
- I hvilke tilfælde foretages konsekvensanalyse på strategisk niveau med henblik på at kunne håndtere et længere indsatsforløb?

Overordnede anbefalinger:

- Risikostyring bør i højere grad indgå i myndighedernes beredskabsplanlægning.
- Fællesnordisk terminologi bør i videst muligt omfang indføres.
- Fællesnordiske samarbejdsøvelser i videre omfang, herunder terrorscenariet.
- Indbyrdes adgang til de nordiske landes ressourcedatabaser.
- Fællesnordisk forum for udveksling af information, udviklingstendenser, analyser m.v. vedrørende redningsberedskab.

4.3 Aktuelt fra de nordiske lande

Repræsentanter fra de nordiske lande orienterede om national krisekoordination på tværs af myndigheder.

4.3.1 Island

Følgende indlæg kom fra Jón Bjartmarz politiinspektør hos Rigspolitiets division 2, som blandt andet har sikkerhed og beredskab som hovedopgaver.

Konferenceledelsen har som hovedemne valgt: *National krisekoordination på tværs af myndigheder*. Emnet omfatter national koordination i relation til både planlægningen og indsats ved alle større hændelser.

Jeg vil starte med første punkt som er koordination af planlægningen. Sektoransvar og sårbarhedsvurderinger. Andet punkt er operativ koordination på tværs af myndigheder og operative stabe. Jeg vil så afslutte mit indlæg med nogle ord om visioner omkring krisekoordination.

Koordination af planlægningen

Vedrørende koordination af planlægningen har de forskellige myndigheder, som til daglig har ansvar for et område, pligt til at vurdere sit eget beredskab, planlægge og koordinere med andre myndigheder. Sektorer som politi, brand, ambulance, sundhedsvæsen og så videre. Hver sektor arbejder efter love og regler og samarbejder til dagligt med andre relevante aktører.

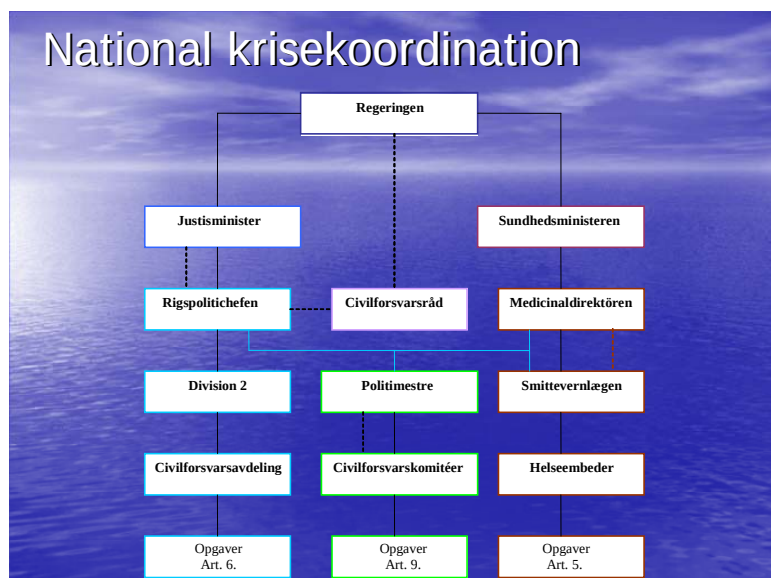

Når det gælder national krisekoordination har vi i Island en civilforsvarslov som definerer de forskellige pligter på lokalt som nationalt niveau vedrørende koordination af planlægning, forebyggelse og styring ved krisesituationer. Civilforsvaret har en organisering som består af de forskellige daglige beredskabsenheder, kommunale og statslige embeder og frivillige organisationer som ICE-Sar og Røde kors.

Det er civilforsvarets opgave at planlægge og udføre foranstaltninger der sigter mod så vidt muligt at forhindre, at befolkningen lider skade på person eller ejendom på grund af krigshandlinger, naturkatastrofer eller andre farer og yde bistand og hjælp ved skade der er indtruffet, for så vidt dette arbejde ikke lovmæssigt hører under andre. Ifølge sektoransvaret har den myndighed som til dagligt har ansvaret for et område også det samme ansvar ved større ulykker eller katastrofer, ifølge de særlige love som gælder for sektoren. Civilforsvarsloven foreskriver om ansvar og roller ved den nationale og lokale krisekoordinering, som man kan sige går på tværs af sektorer.

På lokalt niveau er det politimester og civilforsvarskomiteer som har ansvaret for sårbarhedsvurdering og beredskabsplanlægning inden for sine respektive distrikter.

På nationalt niveau har rigspolitichefen den koordinerende rolle ved beredskabsplanlægning og samarbejder med civilforsvarsrådet som også er rådgivende til regeringen. Medicinal direktøren leder de dele af civilforsvaret der vedrører hospitaler, lægebehandling og pleje af syge og sårede. Hospitaler skal have en stående plan for og udstyr til modtagelse ved større ulykker, for at kunne modtage syge og sårede og behandle dem i tilfælde af fare. Medicinal direktoratet samarbejder med rigspolitichefen ved katastrofesituationer og afgiver mandskab i den Nationale krisekoordinations central.

Vedrørende spørgsmålet om koordination af planlægningen på tværs af myndigheder så har de forskellige sektorer ansvar for egen planlægning og samarbejdspligt med andre relevante myndigheder.

Ifølge civilforsvarsloven er sårbarhedsvurderingen og beredskabsplanlægningen på tværs af myndigheder en pligt hos civilforsvarskomiteerne og rigspolitichefen har den koordinerende rolle mellem civilforsvarskomiteerne og de forskellige statsmyndigheder.

Civilforsvarets Beredskabsplaner er to slags:

- Generelle planer for forskellige typer af fare uden hensyn af placering eller sandsynlighed. For eksempel evakuering, jordskælv eller vulkanudbrud.
- Specielle planer for sandsynlige ulykker i særskilte område. For eksempel flyulykker, i lufthavne og så videre.

Rigspolitichefens civilforsvarsafdeling har den opgave at koordinere civilforsvars beredskabsplanlægning på lokalt som nationalt niveau.

Operativ koordination.

Operativ koordinering af daglig redningstjeneste kan variere ud fra forskellige type hændelser.

- Overordnet ansvar for eftersøgning og SAR redningstjeneste i Island er opdelt sådan at politiet har det centrale ansvar for eftersøgning og redning af forsvundne personer på land.
- Kystbevogtningen har den opgave at yde hjælp til redning af mennesker i havsnød og lede SAR tjeneste på havet. Kystbevogtningen er det offentlige embede som har ansvaret for at drive Maritime Rescue Coordination Center (MRCC). Kystbevogtningen har også den op-

gave at varetage alment tilsyn med lov og orden på havet omkring Island og yde hjælp til redning af mennesker på land med helikopter.

- Luftfartsdirektoratet som har som arbejdsområde at føre tilsyn med den internationale flysikkerhed over det nordlige Atlanterhav og har til opgave at lede eftersøgning af forsvundne fly indtil de er fundet, men så overtager politiet ansvaret på ulykkestedet. Luftfartsdirektoratet er det offentlige embede som har den opgave at drive Flyredningscentral, Aeronautical Rescue and Coordination Centre. (ARCC).

- Brandmestrene leder indsatser ved brand og mange af brandkorpserne driver også ambulancetjeneste.

Alle disse statslige embeder stoler ved opgaver på de frivillige redningsforeninger som er medlemmer af den nationale Ice Sar organisation. Ice Sar driver redningsstationer rundt om i landet og giver de offentlige embeder bistand med sit mandskab og udstyr enten på land eller på havet. På grund af civilforsvarsloven findes der også en aftale mellem rigspolitichefen og Ice Sar og det islandske Røde Kors som handler om disse organisationers rolle ved krisesituationer.

Det kan variere hvilke offentlige embeder som har ansvaret. Vi har oprettet en national 112 central som tager i mod alle nødmeldinger og lignende organisering vedrørende havet, hvor Kystbevogtningen i samarbejde med 112 driver traffic central for skibe som modtager nødmeldinger. Ved siden af har rigspolitichefen politiets nationale radiocentral.

Som nævnt før har rigspolitichefen ansvaret for den nationale koordinering ved krisesituationer ifølge civilforsvarsloven. På grund af det har vi oprettet en national krisestyrings central i samarbejde med alle de andre samarbejdspartnere. Vi træner folk fra de forskellige organisationer til

stabsarbejde i centralen som opererer som den nationale operative stab i krisesituationer.

Men centralen har dobbelt rolle som national krisestyringscentral og som hovedredningscentral eller Joint Rescue and Coordination Centre (JRCC) ved daglig SAR tjeneste, ifølge samarbejdsaftale mellem Rigspolitichefen, Kystbevogtningen, Luftfartsdirektoratet, 112, Maritime administrationen og IceSar.

Koordination af indsatser på tværs af myndigheder behandles på nationalt niveau i samarbejde i centralen hvor alle sektorerne er repræsenterede. Den myndighed som har ansvaret ifølge loven er leder for indsatsen.

På lokalt niveau er politimesteren leder for civilforsvarsoperationer i krisesituationer. Han samarbejder med civilforsvarskomiteén og mange af distrikterne har oprettet stabe til styring af indsatser. Når det gælder den daglige tjeneste, finder koordinationen sted på indsatsstedet, med støtte fra 112 centralen og rigspolitichefens radiocentral.

Visioner omkring krisekoordination.

Det tredje punkt på agendaen var at sige noget om visioner omkring krisekoordination.

Man kan sige at vi er nået langt frem med vores opbygning af nationale nødcentraler når det gælder operativ koordination. Tetra samband har været de værktøjer som har gjort det muligt her i Island.

Men på lokalt niveau er vi ikke kommet så langt frem som vi skulle. Der er for mange politikredse og civilforsvarskomiteer. Man må slå de små styrker sammen for at nå frem til en mere effektiv indsats.

Der er nu et lovforslag i Altinget om ændring af politiloven som indebærer at vi går fra 26 politimestre til 15. Der er også kommet et lovforslag frem om kystbevogtningen. Disse lovforslag vil styrke vores beredskab.

Civilforsvarsloven er under revision hos justitsministeriet og vi forventer et nyt lovforslag senere på året.

Jeg vil her fremsætte nogle punkter, om i hvilken retning vi vil gå:

- Vi må styrke vores beredskabsarbejde vedrørende planlægningsfasen og have klare retningslinjer om ansvarsfordeling og koordinering mellem sektorerne.
- Vi må forbedre vores arbejde vedrørende sårbarhedsvurderinger og risikoanalyser og bruge fælles terminologi.
- Vi må styrke vores nationale koordinerings stab på den måde at vi træner samme mandskab til alle indsatser. Vi træner for mange i dag i stedet for at træne en mindre gruppe mere professionelt.
- Vi må simplificere ansvarsfordeling vedrørende daglig redningstjeneste. Specielt imellem politi og brand.
- Vi må opsætte et landsdækkende Tetra samband(net) som et offentligt radiosamband(net) for nødetaterne og civilforsvaret. Vi har haft Tetra her i Syd-Vest delen af landet siden 2000 og det har vist sig at hvis nødetaterne bruger samme sambandssystem med fælles samtalemuligheder skaber det et forbedret og voksende samarbejde i mellem etaterne og mere effektivt koordination af indsatser.

4.3.2 Norge

Olav Sønnerland politimester brugte følgende talepunkter i sit indlæg om centrale myndigheders rolle og opgaver:

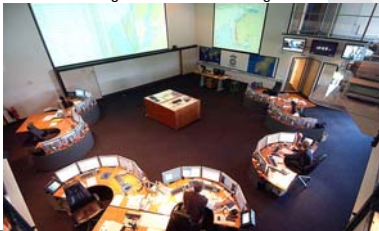
	Jeg vil særlig se på dette
	■ Sentral krisehåndtering, prinsipper, rolle og oppgaver ■ Organisering av sentral krisehåndtering ■ Justisdepartementets rolle
2	

	Prinsipper for krisehåndtering
	■ Ansvarsprinsippet ■ Likhetsprinsippet ■ Nærhetsprinsippet
3	

Krisehåndtering på lokalt og regionalt nivå

- Nødetatene (politi, brann, helse)
- Kommunene
- Fylkesmannen / politimester

Redningstjenesten – Operasjonsrom
Hovedredningssentralen Sør-Norge

Når er sentral krisehåndtering nødvendig?

- Sikkerhetspolitiske kriser. Oppbygging av beredskap.
- Suverenitetskrenkelser.
- Ved alvorlige hendelser (terrorisme, katastrofer, smittsomme sykdommer osv.)
- Alvorlige hendelser i utlandet
- Når politisk nivå involveres...

Hva sentral krisehåndtering handler om

- Utpeking av lederdepartement
- Egen krisestab i lederdepartementet
- Innhente informasjon
- Utarbeidelse av situasjonsrapporter
- Identifisere og vurdere tiltak på sentralt nivå
- Kontroll og koordinering
- Informasjon til media og til allmennheten

Regjeringens kriseråd

- 5 faste medlemmer (SMK, JD, FD, HOD og UD)
- Utvides ved behov
- Alle kan ta initiativ til innkalling
- JD har et særskilt innkallingsansvar
- Ledes av departementsråden i lederdepartementet
- Bistår lederdepartementet med samordning

Regjeringens kriseråd - oppgaver

- Gi tilråding om lederdepartement
- Sikre samordning av departementene
- Sikre samordning av informasjon

MEN: Overtar ikke lederdepartementets oppgaver

Krisestøtteenhet (KSE) etablert i JD

- Virksomhet i høyblokk i regjeringskvartalet fra årsskiftet. 4-8 ansatte.
- Administrativt underlagt Justisdepartementet.
- Støttefunksjoner til lederdepartement, f.eks til situasjonsrapportering, informasjonshåndtering, sikker kommunikasjon etc.
- Endrer ikke ansvarsprinsippet
- Lokaler
- Teknisk utstyr

Justisdepartementets rolle

- Samordning av beredskapsforberedelser, herunder tilsyn med departementene
- Etatsstyrer for sentrale etater med ansvar ved kriser
 - POD- politiet
 - DSB- brannvesen, siviltforsvar
 - Hovedredningssentralene
 - PST
 - NSM
- Aktuelt lederdepartement for en del kriser

Krisehåndtering i utlandet

- Forutsetter invitasjon eller samtykke fra vertslandet
- Utenriksdepartementet normalt lederdepartementet
- Økt beredskap og utvidete fullmakter til utenriksstasjonene
- Utrykningsenheter fra UD i Norge (med representanter fra blant annet politi og helse)
- Operativ ledelse i departementet
- Egen strategisk ledelse i UD
- Regjeringens kriseråd kan innkalles

Omfattende krisesituasjoner i utlandet

- Regjeringens kriseråd vurderer fortløpende behov for endring av lederdepartement
- Behov for økt innsats fra en rekke aktører
- Vurdere overføring av koordinering til Justisdepartementet
- Statsministeren kan beslutte overføring
- Operativ ledelse i Norge ved Politidirektoratet
- Operativ ledelse på skadested i utlandet ved politiet

Totalforsvar- samarbeidsområder

- Redningstjeneste
- Kystvakt
- Oljebereidskap
- Masseødeleggelsesmidler
- Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)
- Sikring av kritisk viktig infrastruktur
- Planlegging og øvelser
- Felles sesjon for personell til forsvar, sivilforsvar og evt. andre beredskapsorganer
- Beredskap mot terrorisme

Terrorisme- forholdet politi og forsvar

- Normalt ikke aktuelt å la Forsvaret overta tradisjonelle politioppgaver
- I gråsonetillfaller kan Jmin, Fmin, evt. regjeringen avgjøre hvem som skal håndtere hva
- Helt unntaksvis kan Forsvaret gis ansvar å utføre politioppgaver, med hjemmel i Beredskapslovens § 3
- Regjeringen syn: Ikke behov for å endre beredskapslovgivningen på dette punkt

Sentral krisehåndtering ved terrorhendelser

- JD er lederdepartement
- Regjeringens kriseråd og KSE samt øvrige koordineringsorgan innkalles etter behov
- PSTs trusselvurdering formidles til andre departementer via JD. Vurderingen skal evt. være samordnet med nasjonal sikkerhetsmyndighet og Forsvarets E-tjeneste
- Situasjonen håndteres operativt av politiet
- Enkelte tiltak må klareres med JD og FD (innkalling av reservestyrker, enkelte typer bistand fra Forsvaret)
- Anbefalinger om egenbeskyttelse og beredskapsnivå i etater og virksomheter kan utgå fra sentrale myndigheter

Takk for meg

■ Spørsmål?

4.3.3 Sverige

Ivar Rönnbäck fra Räddningsverket i Sverige hadde følgende innlegg:

Koordinering av kriser av nasjonell omfang i Sverige – nuvarande system

Kommuner och länsstyrelser har s.k. områdesansvar på kommun- respektive länsnivå. Regeringen har områdesansvar på nasjonell nivå. Planering av beredskapsåtgärder genomförs av centrala myndigheter inom ramen för 6 samverkansområden. Bland annat ska risk- och sårbarhetsanalyser genomföras som grund för vilka förbättringsåtgärder som behöver vidtas.

I samband med räddningstjänst ansvarar kommunens räddningsledare för operativ koordinering. Vi omfattande räddningstjänstinsatser har Länsstyrelsen möjlighet att ta över ansvaret för kommunal räddnings-

tjänst och därvid utse räddningsledare. Vissa statliga myndigheter har också ansvar för räddningstjänst i Sverige, t.ex. vid sjö-, flyg-, eller fjällräddning. Regeringen eller den myndighet som regeringen utser kan ta över ansvar för räddningstjänstinsatser av nationell omfattning. Räddningstjänst regleras i Lagen om skydd mot olyckor, och ger räddningsledaren omfattande befogenheter.

I samband med s.k. extraordinära händelser ansvarar kommuner respektive länsstyrelser för operativ koordinering inom sina geografiska områden. På nationell nivå har sektorsansvarig myndighet (beroende på händelse) att svara för operativ koordinering. Regeringen har alltid ett övergripande ansvar. Det finns ingen lagstiftning som ger särskilda operativa befogenheter utöver vad som eventuellt framgår av respektive sektorslagstiftning. Efter flodvågskatastrofen 2004 inrättades i regeringskansliet en beredskaps- och analysenhet, denna har dock ingen operativ roll.

Koordinering av kriser av nationell omfattning i Sverige – förslag för framtiden

Regeringens proposition 2005/2006 ”Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle” handlar i första hand om arbetet med att öka krishanteringsförmågan med särskilt fokus på den nationella nivån. Den struktur för planering mm som finns, avses inte förändras. En i förväg utpekad myndighet ska kunna ges i uppgift att vara s.k. krisledande myndighet. Myndigheten ska efter beslut av regeringen leda de operativa krishanteringsinsatserna av nationell omfattning. Vid samma myndighet inrättas en funktion med uppgift att sammanställa en nationell lägesbild. Utformningen bör enligt propositionen ske inom ramen för befintliga konstitutionella ramar och vara i funktion senast under 2008.

Frågor

Vad behövs för att kunna upprätta en nationell lägesbild och förse aktörer på central, regional och lokal nivå med information och analyser vid kriser? Hur skapa en funktion med reell legitimitet, som ska ansvara för inriktning, prioritering och samordning av den operativa krishanteringen på nationell nivå?

4.3.4 Finland

Pentti Partanen räddningsöverdirektör hos Inrikesministeriet brugte følgende overheads i sit indlæg om räddningstjenesten i Finland:

RÄDDNINGSTJÄNSTEN I FINLAND

▪ Nordisk räddningstjänstkonferens
Reykjavik 3–5.5.2006

Räddningsöverdirektör Pentti Partanen
Inrikesministeriet

LEDNING AV RÄDDNINGSSINSATSER

- Räddningsmyndigheten leder i flästa typer av olyckor
- Polisen leder efterforskning av försvunna personer på land och insjöområden
- Luftfartsmyndigheterna leder efterforskning av försvunna luftfartyg
- Gränsbevakningen (kustbevakningen) leder efterforskning och räddningsverksamheten inom finsk sjöterritorium
- Finlands miljöcentral tillsätter ledaren för avväjandet av olje- och kemikalieskada på öppna fjärder inom finsk sjöterritorium (i andra fall leds operationen av räddningsmyndigheten)

SENASTE REFORMER I FINSK RÄDDNINGSTJÄNST

- Från kommunalt till regionalt räddningsväsende (www.intermin.fi)
- Landsomfattande digitalt myndighetsradionät "Virve" (www.virve.com)
- Integrerade 112 nödcentraler (www.112.fi)

KOMMUNERNA (444) OCH DE REGIONALA RÄDDNINGSVÄSENDEN (22)

REKRYTERINGEN AV NYA RÄDDNINGSTJÄNSTER

REKRYTERINGEN AV NYA RÄDDNINGSTJÄNSTER

REKRYTERINGEN AV NYA RÄDDNINGSTJÄNSTER

REKRYTERINGEN AV NYA RÄDDNINGSTJÄNSTER

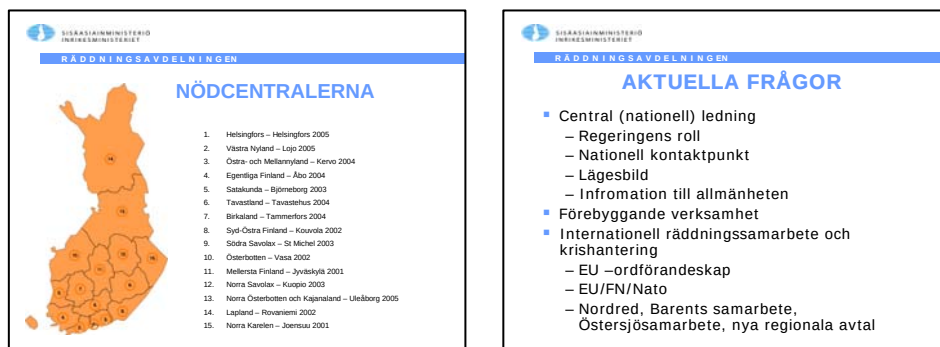
VIRVE RADIONÄTET

- Baserad på Tetra teknologi
- Landsomfattande
- Möjliggör effektivt samarbete myndigheter emellan
- Tillämpningar för internationella krishanteringsoperationer

ANVÄNDARNA AV VIRVE RADIONÄTET

REFORMEN AV NÖDCENTRALER

- Mottagning av 112 samtal för polisen, räddningsväsendet, social- och hälsovården i integrerade centraler
- Polisen, ambulanserna och räddningsenheterna larmas direkt utan mellanliggande ledningscentraler
- 92% känner till numret 112
- Utbildade nödcentraloperatörer (1,5 års utbildning)
- Skyddade utrymmen
- Standardiserad IT-system
- Virve –radiosystem
- Utrymmen för ledning av operationer

4.3.5 Danmark

Peter Wehler brigadchef i Beredskabsstyrelsen i Danmark havde følgende at sige om emnet National krisekoordination på tværs af myndigheder.

Planlægningsgrundlag

Redningsberedskabet i Danmark er et niveaudelt beredskab. Det primære redningsberedskab (niveau 1) udgøres af kommunerne. Det kommunale redningsberedskab kan modtage assistance fra 9 støttepunkter (niveau 2) ved hyppigt forekommende opgaver som belysning og vandforsyning m.v. Støttepunkterne udstyres fra Beredskabsstyrelsen men drives af kommunerne. Endvidere kan de kommunale redningsberedskaber ved større, komplekse eller mandskabskrævende ulykker få assistance fra Beredskabsstyrelsens 5 beredskabscentre (niveau 3) samt Beredskabsstyrelsens 2 frivilligheder.

Det civile beredskab består af de enkelte sektorer (sundhedssektoren, fødevarerektoren m.v.) og de respektive ministerier. Hver af disse pålægges et selvstændigt beredskabsansvar.

De øvrige komponenter i det danske beredskab ligger udenfor beredskabslovens og dermed Beredskabsstyrelsens ansvarsområde. Således opretholdes eksempelvis SAR-beredskabet og beredskabet til olieforurening til havs af Forsvaret, og operationer koordineres fra et samlet koordinationscenter i Århus (JRCC Danmark). I Danmark varetages ambulanceberedskabet af amterne.

Koordination af planlægningen

Siden 2003 har dansk beredskab været kendetegnet ved, at man planlægger med fastholdelse af sektoransvaret i alle situationer. Beredskabsloven forpligter de enkelte ministre til at planlægge for videreførelse af sektorens funktioner i tilfælde af små/store ulykker. Beredskabsstyrelsen koordinerer planlægningen vedr. den civile sektors beredskab.

Statsministeriet har taget initiativ til en national beredskabsplan med fastlagte niveauer. De enkelte myndigheder udarbejder sektorberedskabsplaner på baggrund af den nationale beredskabsplan. På baggrund af risi-

kobaseret dimensionering udarbejder kommunerne (fra 2007) planer for den kommunale redningstjeneste. En omfattende reform af kommunalstrukturen vil fra 1. januar 2007 betyde, at antallet af kommuner reduceres fra 271 til 98, mens de nuværende 14 amter erstattes af 5 regioner, der primært skal drive sundhedsberedskabet.

Operativ koordination

Den konkrete indsats på skadestedet ledes teknisk af det kommunale beredskab, mens koordinationen ved større hændelser foretages af politiet.

Ved større hændelser koordineres indsatsen mellem beredskab, politi og øvrige relevante myndigheder i regionale stabe.

Ved omfattende hændelser etableres en national operativ stab. Staben skal opretholde et nationalt overblik, tilvejebringe beslutningsgrundlag for de sektoransvarlige myndigheder, skabe grundlag for koordination og prioritering af opgaver/ressourcer samt udarbejde oplæg til beslutninger for relevante beslutningstagere.

Perspektivering

Regeringens politik for beredskabet „Et robust og sikkert samfund” fokuserer bl.a. på at styrke koordinationen af den operative indsats, at styrke beredskabsplanlægningen med særlig fokus på krisekommunikation samt at inddrage internationalt samarbejde endnu mere aktivt.

De 3 principper for dansk beredskab (nærhed, lighed og sektoransvar) fastholdes: Beredskabet varetages så tæt på borgerne som muligt. Der er organisatorisk lighed således, at dagligdagens strukturer og procedurer ikke ændres under en større hændelse. Ansvar for beredskabet i den enkelte sektor fastholdes også ved større hændelser.

Billede 5: Rescue Command Center i Ísafjörður under øvelsen Tyren, politimester Sigríður Björk Guðjónsdóttir, havnemester Guðmundur M. Kristjánsson, overbetjent Ónundur Jónsson, Hermann G. Hermannsson og brandmester Þorbjörn Sveinsson. Foto Rögnvaldur Ólafsson

4.4 Foredrag

Herefter følger uddrag og/eller plancher fra foredrag på konferencen.

4.4.1 Alarmeringsprosedyrer ved store hendelser – behov for bistand

Eirik Walle, Hovedredningssentralen, Stavanger, Norge

1. Er det ulikheter i alarmeringsprosedyrer ved større hendelser i de nordiske land?

Når en hendelse oppstår, som i dette tilfellet med et større passasjerfartøy, vil det være flere prosedyrer og planverk som ligger til grunn for varsling både fra, til og mellom de forskjellige nivå.

I alarmeringsfasen på skipet – (1.linje).

- Interne planer og varslingsprosedyrer for å etablere egen beredskapsorganisasjon – forberede videre tiltak (evt. fram til evakuering).

Ekstern varsling fra skipet.

- Her vil varsling kunne foregå via flere varslingssystemer – basert på internasjonale utstyrskrav – avhengig av skipets type, størrelse og seilingsområde.
- Det kan benyttes “dedikerte nødvarslingssystem” eller “normal kommunikasjon”.
- Erfaringer fra vår redningssentral viser at det ofte benyttes “normal-kommunikasjon”, også i hendelser som kan være- eller som kan utvikle seg til nødsituasjoner.
- Et passasjerskip som seiler “world wide” vil være utstyrt med flere dedikerte nødvarslingssystem. Dette vil kunne medføre at en alarm sendt fra skipet kan mottas hos flere forskjellige aktører innenfor et stort område av SAR-verdenen.

Kommunikasjonssystemer: (Noen)

- Maritim VHF – Voice Mayday på Ch.16 oppfattes av skip og evt. Kystradiostasjoner som har dekning i området som er innefor “Line of sight”.
- VHF DSC (Digital utsending av alarm) – Tilsvarende dekning – gir identitet og posisjon – oppfølgende kommunikasjon gjerne på VHF.
- MF DSC – avhengig av seilingsområde, tid på døgnet og lignende vil slike signaler kunne oppfanges over et stort område. Det er normalt den kystradio (alerting post) og MRCC som er ansvarlig for det området som alarmens posisjon angir som skal kvittere på en slik hendelse. Erfaringer fra redningssentraler er (i alle fall tidligere) at slike

alarmer når de ble oppfanget av andre skip, gjerne automatisk ble videresendt av disse, og vi har fulgt slike alarmer som har gått jorden rundt. Dette er et problem som IMO har tatt tak i og delvis er “ryddet opp i”.

- INMARSAT – Satellittbasert varsling. Her vil alarmen fra skipet gå via satellitt til en jordstasjon som skipet selv velger, eller som kan være predefinert for utsendelser av nødmeldinger. Hver jordstasjon som er godkjent for nødtrafikk skal ha en “assosiert redningssentral” som all nødtrafikk direkte skal rutes til. Hovedredningssentralen i Stavanger er en slik “assosiert sentral” for Eik jordstasjon i Norge. Det vil si at dersom skipet hadde valgt Eik som jordstasjon hadde meldingen havnet på JRCC Stavanger. Hadde skipet valgt en jordstasjon i USA (som er fullt mulig ut fra hvor skipet er), hadde nød-meldingen havnet i USA.
- I de aller fleste tilfeller vil et skip – dersom det har hatt mulighet – vært i kontakt med eier/reder/operatør – før en er i kontakt med redningstjenesten.

Alarmeringssystem:

- EPIRB – Nødpeilesender. Normalt ikke aktivert før den kommer i vannet – men kan aktiviseres manuelt. Denne blir oppfanget av satellitter, enten slike som går i bane rundt jorda (ca. 100min), eller av geostasjonære. Avhengig av type EPIRB vil det være alt fra en alarm til en alarm med identitet og posisjon. Det er ingen kommunikasjonsmulighet via EPIRB. Det er flere steder at slike alarmer nedles, men for nordens sitt vedkommende blir dette i hovedsak gjort via redningssentralen i Bodø/Norge.

Andre system:

- Erfaringer tilser at ved en hendelse i passasjerfartøy, kan man i tillegg få et stort antall henvendelser fra passasjerer via mobil og/eller satellittelefon. Dette er “alarmer” som kan terminere hvor som helst i verden og igjen generere pågang fra flere hold til skip/eier og ikke minst SAR-authorities.

2. Hvordan foregår varsling- og viderevarsling når alarmen er kommet fram til ansvarlig SAR-myndighet?

Er det nordiske forskjeller?

- Når det gjelder hendelser på sjøen, regulert gjennom den Internasjonale Maritime Organisasjon (IMO), så er hele verden inndelt i ansvarsområder – Search and Rescue Regions (SRR) hvor det skal finnes en ansvarlig redningssentral i hver av disse.

- Ved mottak av alarm ved en redningssentral (First RCC) vil denne om nødvendig iverksette tiltak umiddelbart, parallelt med at man kontakter den “ansvarlige redningssentral” for utveksling av informasjon og avtale videre koordinering og eventuelle behov for bistand.
- Når det gjelder internasjonal sjø- og luft redning (IMO/ICAO) vil normal kontakt mellom nasjonale myndigheter innen SAR være gjennom de respektive redningssentraler.
- En eventuell anmodning om behov for bistand ifm. en hendelse, vil normalt foregå gjennom disse kanaler.
- Dette er et vel innarbeidet og fungerende system både mellom de nordiske og internasjonale sjø- og fly-redningssentraler.
- I Norge ivaretar redningssentralene både Land-, Luft- og Sjø-redning, altså bare ett kontaktpunkt når det gjelder “redningstjeneste” (berging av liv).

De nordiske landene har forskjellig definisjon på hva som er redningstjeneste, i tillegg til forskjellig organisering av tjenesten.

Når det gjelder Land-redning, og behov for koordinert bistand, antas det å være forskjellige rutiner i og mellom de nordiske land.

- Kan dette medføre at det kan oppstå brudd i informasjon eller varslingskjeden fra et nordisk land og til et annet – særlig ved behov for bistand annet enn sjø/luft ressurser?
- Kan landets organisering av tjenestene medføre at det kan bli brudd i informasjon/varslingskjeden i eget land (ved behov for bistand til annet land)?

Forskjellene på hvordan kommunikasjonskanalene og den interne varsling foregår i hvert av landene, bør forsøkes synliggjort på konferansen.

- Er det eventuelle forskjeller her at de *største utfordringene* ligger ?
- Er det samtidig her de *største mulighetene* til forbedring av samhandling/ koordinering ligger? *Eksempel:* Ved brann i et skip i Skagerak og innenfor Norsk SRR. JRCC Stavanger ville koordinert og redningssentralene i Sverige og Danmark blitt varslet og anmodet om bistand, ved behov.
- Dette kunne være bistand til evakuering (helikopter/fartøy)!
- Det kunne være bistand fra RITS-grupper (røykdykkere til å berge mennesker om bord), osv.
- Forespørselen om bistand ville gått direkte til hver redningssentral.
- Ved eksempelvis brann/kollisjon/forurensning – transportsektor på land – det fremkommer behov for annen type bistand enn rene redningsressurser i en akutfase.

- Koordinering normalt på lokalt nivå – RSC (LRS) – Dersom en evt. forespørsel fra RSC kom til RCC om bistand av fra eksempelvis Sverige/Danmark/Finland/Island.
- Hvordan ville en henvendelse fra JRCC Stavanger til JRCC Gøteborg om bistand fra noe “annet” enn normale SAR-ressurser bli ivaretatt internt i Sverige (Danmark/Island/Finland)?

Eller ville normalt en slik forespørsel foregå på “Fag-kanaler” direkte mellom (helse-helse/politi-politi/brann-brann) i de to landene.

- Hvordan fanger mann opp dette og får en helhetlig koordinering?
- Er det behov for en helhetlig koordinering?
- Hvordan og hvem ville på byråkratiske og politiske nivå kommunisere med hverandre, og med hvilket utgangspunkt?
- Er det noen som ville ha tenkt på NORDRED avtalen?

Billede 6: Øvelseledelsen under øvelsen Tyren, Auðunn F. Kristinsson, Tor Eivind Moss, Einar Sigurgeirsson og Bárna Benediktsdóttir. Foto Dagmar Sigurðardóttir

NORDRED

Island 2-5.mai 2006

Redningsleder Eirik Walle
JRCC Stavanger

S.Solberg/JRCC Stavanger

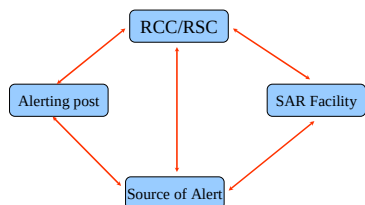
Alarmeringsprosedyrer og ansvarsfordeling ved større hendelser

Når en hendelse oppstår, ligger det flere prosedyrer og planverk til grunn både for den varsling og de tiltak som normalt igangsettes i de forskjellige nivå.

Innen SAR (søk- og redning) ligger følgende prinsippskisse til grunn for SAR-kommunikasjon.

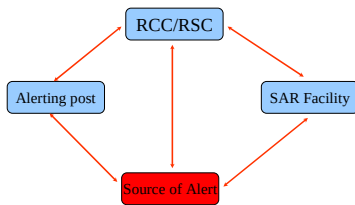
S.Solberg/JRCC Stavanger

SAR kommunikasjon

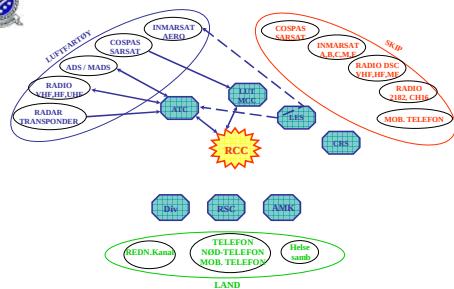
S. Solberg/JRCC Stavanger

SAR kommunikasjon

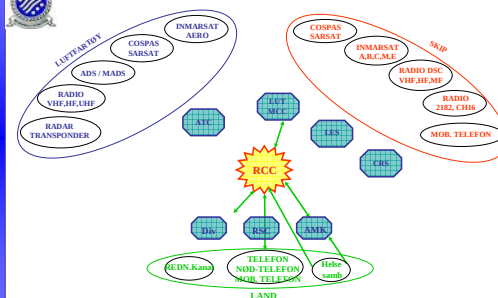
S. Solberg/JRCC Stavanger

- LUFTFARTØY -

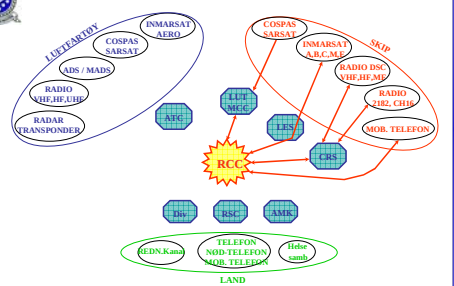
S. Solberg/JRCC Stavanger

- LAND -

S. Solberg/JRCC Stavanger

- SKIP -

S. Solberg/JRCC Stavanger

Alarmeringsprosedyrer og ansvarsfordeling ved større hendelser

Med utgangspunkt i den hendelsen som her har skjedd, ville følgende prinsippkisse ligge til grunn for den redningssentral som mottar alarm på land

S. Solberg/JRCC Stavanger

Alarmeringsprosedyrer og ansvarsfordeling ved større hendelser

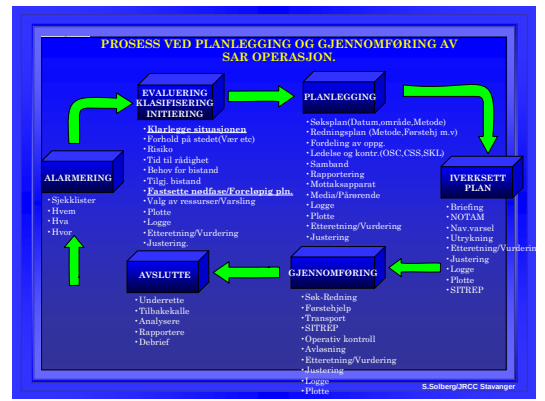
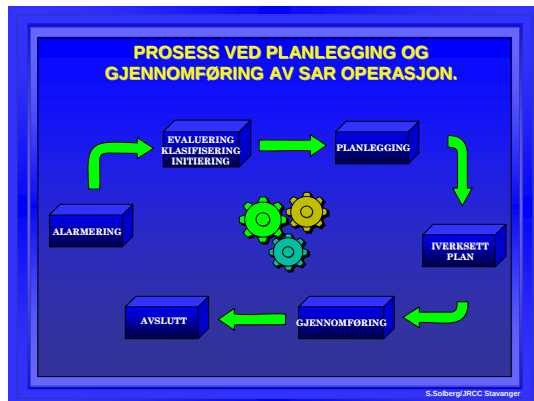
Alarmet vil kunne oppfanges innenfor et stort område og involvere flere nasjoner (større enn det som er vist på neste bilde).

S. Solberg/JRCC Stavanger

Alarmeringsprosedyrer og ansvarsfordeling ved større hendelser

Ved mottak av informasjon på en RCC igangsettes det en standard prosess som normalt er lik i alle hendelser.

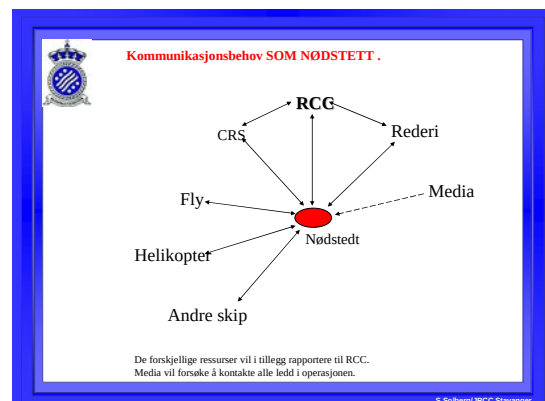
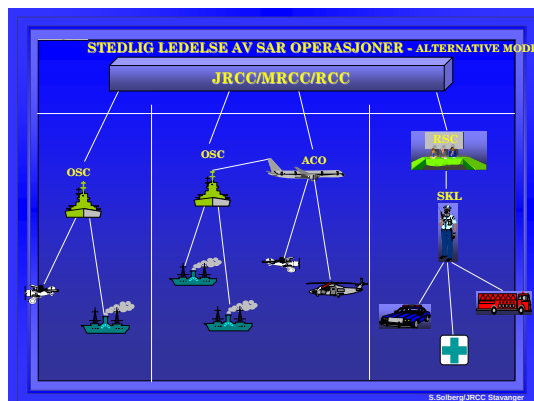
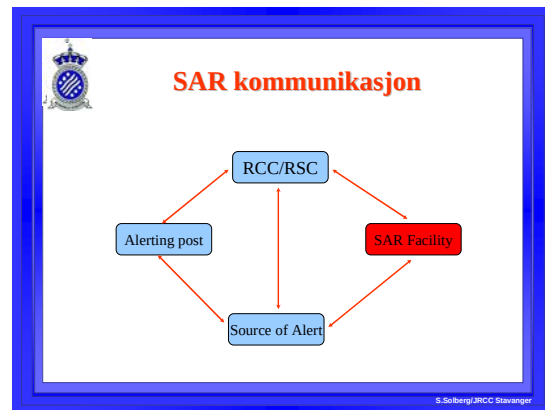
S. Solberg/JRCC Stavanger

Problemstillinger Brann ombord

- Status RITS –gruppene
- Antall passasjerer
- Antall brannskadete
- Nasjonalitet / Språk
- Kultur
- Ressurstilgang
- Security (tilgang til havn)

S. Solberg/JRCC Stavanger

E. Solheim/IRCC Statistics

S. Solberg/IBGC Stavanger

E. Colburn/ISCC Stevenson

S.Solberg/JRCC Stavange

Billede 7: Joint Rescue Command Center i Reykjavik under øvelsen Tyren. Foto Dagmar Sigurðardóttir

Sosial- og helsedirektoratet

Nordisk helseberedskapsavtale

Ulf Erik Reuter Dahl, Avd for beredskap og akuttmedisin

Sosial- og helsedirektoratet

Bakgrunn

- Samarbeid mellom de nordiske landene har historisk lang tradisjon
- I dag; årlige helseberedskapskonferanser med deltakelse fra de nordiske land
 - informasjonsutveksling
 - felles nordiske løsninger
 - felles nordiske avtaler

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 2

Parter - ikrafttredelse

- Egen avtale underskrevet på Nordisk Ministerrådesmøte juni 2002 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt hjemmestyrerområdene Færøyene, Grønland og Åland
- Trådte i kraft november 2003

Sosial- og helsedirektoratet

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 3

Sosial- og helsedirektoratet

Formål

Avtalen skal legge til rette for samarbeid mellom de nordiske land om å forberede og utvikle helseberedskapen i forhold til å håndtere kriser og katastrofer, herunder naturkatastrofer og hendelser (ulykker og terrorhandlinger) med bl.a. radioaktiv stråling, biologiske og kjemiske agens

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

Avtalen

- Avtalen er en ramme for eksisterende samarbeid innenfor katastrofemedisin, atomulykkesberedskap, smittevernberedskap og kjemikalieberedskap (ABC-beredskap)
- Avtalen er en ramme for ytterligere forbedring av det nordiske helseberedskapssamarbeidet, både på administrativt og utøvende nivå

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

Anvendelsesområde

Samarbeidet omfatter

- forberedelser av beredskapstiltak, og
- assistanse i tilfelle en stat rammes av en krise eller katastrofe

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 6

Anvendelsesområde (forts.)

Avtalen gjelder IKKE dersom behov for assistanse omfattes av Nordisk redningstjenesteavtale av 20. januar 1989

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 7

Forpliktelser

- På anmodning yte hverandre assistanse så langt som mulig etter bestemmelsene i avtalen
- Informere hverandre så raskt som mulig om tiltak som planlegges iverksatt og som får betydning for de øvrige nordiske land
- Fremme samarbeid ifølge avtalen i nasjonale lover, forskrifter og andre rettsregler og fjerne hinder for samarbeidet så langt som mulig

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 8

Forpliktelser (forts.)

- Legge til rette for erfaringsutveksling og samarbeid om kompetanseutvikling
- Arbeide for utvikling av samarbeidet
- Holde hverandre orientert om relevante endringer i landenes beredskapsordninger, bl.a. lovendringer

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 9

Gjennomføring av avtalen

Kompetente myndigheter står i direkte kontakt med hverandre for praktisk gjennomføring av denne nordiske avtalen

21.06.2006 | Nordisk helseberedskapsavtale

| 10

4.4.2 Preparing for disasters of international magnitude

Jesper Holmer Lund, Humanitarian Program Officer, UN OCHA

History

Not many examples of international or even inter Nordic assistance on land beyond the assistance provided in relation with the Icelandic vol-

canic eruption on the island of Westmanna, where the US offered assistance with soldiers from their base in Keflavik, which were accepted but the Icelandic government. Also examples from Forest fires in Finland, where assistance with Canadian water bombers were accepted. The planes were based in Sweden as a preparedness measures and were offered to support the Finnish authorities, beyond these examples there are a number of local agreements on cross boarder bilateral assistance and supply of equipment (sandbags and pumps).

On sea a number of bilateral agreement are implemented with regards to support in case of pollution or rescue operations on sea. Two major disasters in the past decades come to mind where preparedness and bilateral cooperation have been tested (the Scandinavia Star and the Estonia disasters).

While there are no historical examples of any of the Nordic countries requesting international assistance, we are on the other hand known for our generosity in offering assistance to third countries during disasters and we stand out in creating international cooperation in support of international humanitarian deployments such as the IHP.

So why is this then the case?

The obvious answer is that we haven't had any disaster, which went beyond the capacity of the national response systems and our risk analyses don't give us any reasons to believe that this ever could happen.

But what if we are wrong?

Note my comments here that if we can imagine something it will most likely come to be in our or our children's lifetimes. The world is changing, globalization, linked economies, global travel, transnational migration, international businesses, intercultural contact. In other words set stage that assumptions must be tested against the future, not the past, it's not your father's world it's your child's world. The 20th anniversary of Chernobyl gives us a good reason to pause and consider the unlikely, unexpected and multi-disasters (examples from Turkey Earthquake, US Katrina, Iran).

But what if this is not enough?

Some disaster that we didn't we imagine 20 years ago !

- Chernobyl Nuclear Plant, 1986
- Spitak, Armenia Earthquake, 1988
- The Mid 90s – the Balkan wars
- Hurricane Mitch, 1998
- Izmit, Turkey Earthquake, 1999
- World trade center, 2001
- Indian Ocean Tsunami, 2004
- Hurricane Katrina, 2005
- SE Asia Earthquake, 2005
- Avian Flue in the Nordic countries 2006 !

Chernobyl power plant, May 86

How do we react to the unexpected major emergencies?

While the routine situations are dealt with by the emergency responders within the existing frames, we would also see the political level reacting in the “unusual situations”.

Political level decision will not necessarily be based on a competent analysis of the situation, but rather to ensure the political stability. Politically based request for assistance and in which areas are not only based on operational considerations.

Emergency Operational level reacts to the emergency with available resources. Most Nordic countries have a three-levelled structure. (Local, regional and national and the activation of the next level is based on a bottom-up decision making process (but are the managers trained to make these decisions and could they be seen as failing, when requesting activation of next level ? (This is perhaps where the pride should be mentioned) Also, we saw in Katrina, Kobe and Izmet that this system works OK for regular disasters but in a big one it seems insufficient, i.e., comms, down, no or limited interoperability, even preparedness planning failed to inspire decisions such as in Katrina, where local officials were affected.

Third play (the Media) playing a more and more critical role in the decision making process, and there is many examples on the media actually triggering the request of international response (Goma volcano, Mozambique, US Katrina). One might mention Australian response to Mitch as a result of local news coverage.

The scale of the disaster is obviously a major factor, but a very important point is the fact that these are countries and areas, where the international community didn't expect or prepare to deliver assistance. But what can we learn from these?

Let's first take a look at the modalities for provisions of international assistance. Sovereignty of the state. In support of a government bilateral – regional – global.

No planning with the national authorities with regards to receiving international assistance

The role of the international brokers, Global EU, Regional EU, “Sub regional Nordic”.

What do you get NGO's with no standards, 400 NGOs in Banda Aceh, human rights NGOs in Turkey, political motivated. Who do we send! Volunteers who don't participate in our daily emergency preparedness?

Think the unthinkable

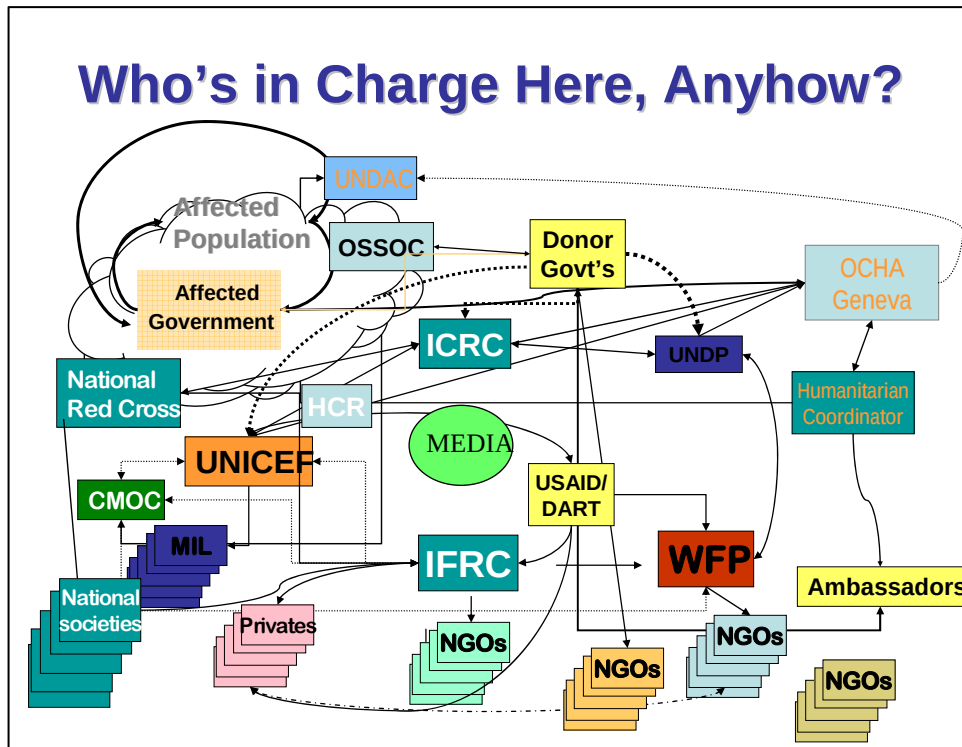
- I will let you make risk analysis of potential disaster scenarios.
- Industrial accidents (Chernobyl, Bhopal).
- Avian flu.
- Disaster which affect Nordic people abroad (Thailand comes to mind).
- Terrorist attacks in the Nordic countries (examples).

Prepare and plan for this

Sounds easy, but why don't we?

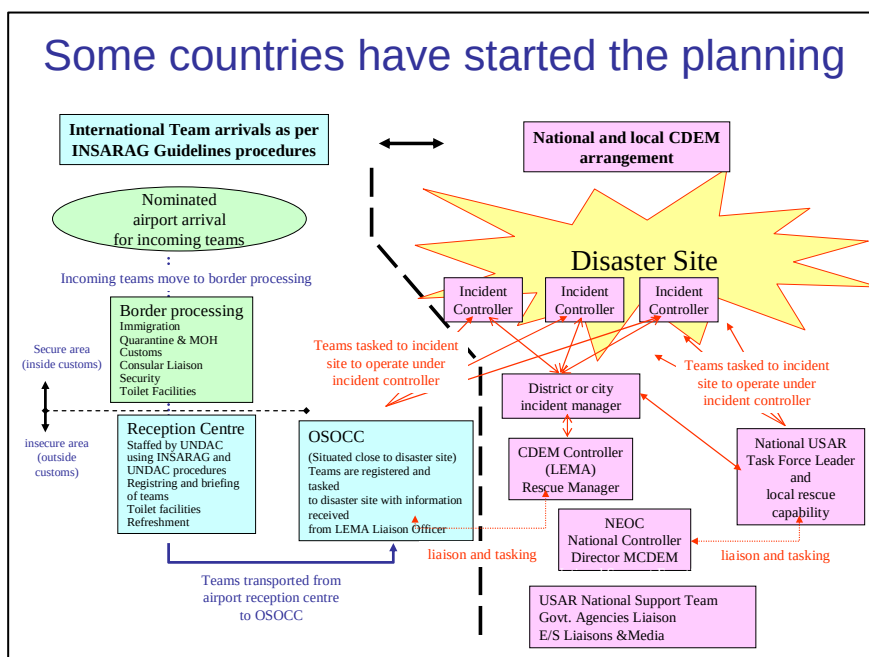
- Based on risk analysis the likelihood is too small to be considered.
- Difficult to think out of the box and beyond our own response/experience capacity.
- Planning and preparedness costs time and resources have to be taken from other areas.
- The daily problems take priority over the potential disaster.
- The political level don't have an interest in the preparedness as long as problems don't happen on their watch and the system seems to function without additional resources/funding.
- Believe that plans will work when no plan survives engagement with the disaster.
- Believe we are isolated and able to stay away from problems.

What could be the consequences in case of a major disaster without preparedness for accepting international assistance?

Give examples.

Political, operational. Media can cite New Zealand and Canada as countries planning to receive international assistance – true they have earthquake exposure but thinking broadly and internationally just the same.

Guiding questions for the group exercise.

- What types of hazards might be cross-border and require international cooperation?
- What would prevent us from accepting assistance?
- What would prevent us from offering assistance?
- How do we prepare to receive?
- Are there conflicts of interests and conflict with existing national law?

4.4.3 Ökat nordiskt samarbete vid katastrofer utanför Norden

Jonas Holst, Sakkunnig, Socialstyrelsen og Lars Norén, Projektleder, Räddningsverket, Sverige

Vid katastrofer i främmande land finns sedan många år ett etablerat samarbete mellan researrangörer och reseförsäkringsbolag. Enskilda länders ambassader och konsulat har också ett ansvar att stödja det egna landets medborgare med stödåtgärder. Samarbete finns även etablerat mellan olika länder så att ett lands beskickning kan svara för stödsatser till andra länder. Efter tsunamin i Sydostasien dec. 2004 har det blivit tydligt att dels kan nordiska medborgare drabbas av katastrofer som leder till att tillgängliga system för räddningsinsatser är otillräckliga och dels att det föreligger en förväntan från ländernas medborgare att insatser ska kunna vidtas.

Sverige har 240 000 medborgare som vistas utomlands, i många fall med utlandsanställningar men också i samband med turistresor. Detta motsvarar ett medelstort län i Sverige.

Till följd av den allvarliga kritik som uttalats i Sverige har Regeringen uppdragit till Räddningsverket och Socialstyrelsen att i samverkan med varandra och med andra myndigheter utarbeta förslag hur en framtida beredskap kan organiseras för att möta denna typ av händelser. Liknande arbete har skett i övriga nordiska länder. Samarbete mellan de nordiska länderna sker på olika nivåer. Inför kommande händelser är det önskvärt att de olika ländernas organisationer kan samverka, men också att kanaler för samverkan med andra aktörer finns upparbetade.

Nuläge

- Avtal om stöd vid nationella katastrofer
 - Nordiska Räddningstjänstavtalet
 - Nordiska Hälsoberedskapsavtalet
- Avtal om sjöräddning
- Samarbete vid internationella katastrofer
 - ??????????????????

Internationella katastrofer

- Vad kan vi förvänta oss??
 - Terrorhandlingar
 - Transportolyckor
 - Bränder
 - Husras
 - Smittsamma sjukdomar
 - C- och RN-händelser
 - Naturkatastrofer
 - Översvämningar
 - Ras
 - Jordbävningar

Förväntningar

- Massmedia
 - Aktiva
 - Resursstarka
 - Världstäckande
- Medborgarnas förväntningar
 - Ökat resande
 - Utrikesarbeten
 - Internationella insatser

Individens ansvar

- Individens
 - Primärt eget ansvar liv – egendom
 - Väljer själv – står den egna risken
- Privata reseförsäkringar
 - Larmcentraler
 - Vård
 - Transporter

Det offentliga åtagandet

- Arbetsgivare
- Vistelselandet
 - EU/EES-länder
 - Nödvändig vård
 - Konventionsländer
 - Övriga världen

Nationella åtagandet

- Kommuner och landsting
- Socialstyrelsen
- Räddningsverket

Internationella åtagandet

- EU
 - Katastrofbistånd inom unionen
 - Inget regelverk för insatser > EU
- FN/UN
 - Humanitärt bistånd
- WHO
 - Smittskydd
 - IHR
- NATO
 - Humanitärt bistånd

Rätt att skydda...

- Folkrätten "Skydd av egna medborgare"
 - Ekonomiskt stöd
 - Pass och viseringar
 - Kontakter
 - Efterforskning av försvunna
 - Bistånd vid brottsmål och för brottsoffer
 - Bistånd i samband med dödsfall

UD och utlandsmyndigheter

- Utlandsmyndigheter / ambassader
 - Ekonomiskt bistånd
 - Praktisk hjälp
 - Evakuering
 - Katastrofhjälp
- Konsulär samverkan
 - Norden > EU > Väst

Nordiskt konsulärt samarbete

- Utökas vid alla ambassader / motsv.
- Samarbetet skall finnas på agendan
- Omfatta gemensam
 - Krisledning
 - Inkvartering
 - Presscentrum
 - Evakueringsplaner
 - Övningar
 - Informationsutbyte
 - Utveckl. av krisberedskapen.

Erfarenheter

- Konsulär samverkan
 - Stora olyckor / katastrofer
 - Tsunamin
- Researrangörerna
 - Försäkringsbolag
 - Lokala nätverk
 - Utl.myndigheter
- Frivilligorganisationerna
 - ICRC
 - Övriga

Framtiden (1)

- Sverige
 - Paraplyorganisation - Räddningsverket
 - Hälso- och sjukvårdsinsats – Socialstyrelsen

Regeringens beslut 2005-02-17

Regeringen uppdrar åt Statens räddningsverk att i **samverkan** med berörda myndigheter och organisationer **förbereda** så att verket, i en situation då många människor med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarig olycka eller katastrof i utlandet, med **kort varsel** i ett inledande skede kan **stödja** utlandsmyndigheter och de nödställda.

Swedish Rescue Services Agency

Räddningsverkets stödstyrka:

en **behovsstyrd, flexibel och självförsörjande insatsstyrka**, som med **kort varsel** kan sändas till ett krisområde för att stödja svensk utlandsmyndighet med att:

- genomföra rekognoseringar (1)
- bedöma behovet av stöd från Sverige (2)
- planera för det svenska stödet (3)
- etablera och driva en svensk samordningsstab för att stödja och samordna den svenska hjälpen (4)
- upprätta center för information, krisstöd och sjukvård (Operativa enheter) (5)

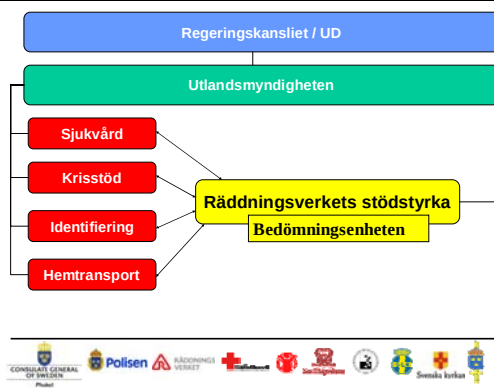
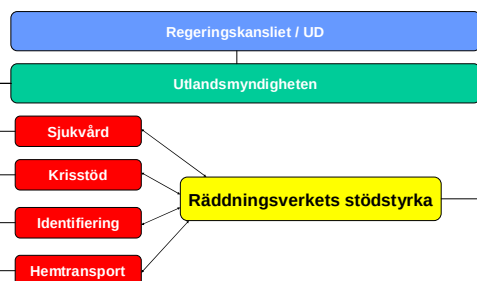
Swedish Rescue Services Agency

Kort varsel

En första grupp (Bedömningsenheten) ska kunna **avresa inom 6 timmar** efter beslut och
övriga stödstyrkan ska kunna avresa **inom 12 timmar** efter beslut.

Swedish Rescue Services Agency

Räddningsverkets stödstyrka

Samordningsstab, 20 personer:

- 1 Stabschef (SRV)
- 1 Sif stabschef (SRV)
- 2 Operativ ledning/uppföljning/analys (SRV)
- 1 Polis (RPS)
- 1 Administratör/ekonomi (SRV)
- 1 Pressansvarig (SRV)
- 2 Informörer (SRV)
- 2 Logistik/materiel (SRV)
- 1 Sambandschef/tekniker (SRV)
- 2 Sambandsoperatörer (SRV)
- 2 Sjukvårdssamordnare (SoS)
- 2 Krisstödssamordnare (SoS/RK)
- 1 Katastrofsamordnare/volontärer/frivilligorg (RK)
- 1 Logistiksamordnare (SRV)

Ledning, 2 personer:

- 1 Insatschef (SRV)
- 1 Sif insatschef (SRV)

Centralt informationscenter, 8 personer:

- 1 Gruppchef/katastrofsamordnare (SRV)
- 3 Sjukvårdspersonal (1 läk + 2 ssk) (SoS)
- 2 Krisstödspersoner (RK/RB)
- 2 Präster (Svk)

2 Lokala informationscenter eller mobila enheter, Totalt 20 personer (10 personer/enhet):

- 1 Gruppchef/katastrofsamordnare (SRV)
- 3 Sjukvårdspersonal (1 läk + 2 ssk) (SoS)
- 2 Krisstödspersoner (RK/RB)
- 2 Präster (Svk)
- 2 Sambandsoperatörer (SRV)

Totalt 50 personer

Swedish Rescue Services Agency

Räddningsverkets stödtyrka

Personalkategorier	Antal	Myndighet / Organisation
Ledning	6	Räddningsverket (SRV)
Information	3	Räddningsverket (SRV)
Samband (Tele/IT)	7	Räddningsverket (SRV)
Polis	1	Rikspolisstyrelsen (RPS)
Sjukvårdssamordnare	2	Socialstyrelsen
Sjukvårdsgupper 3 x (1+2)	9	Socialstyrelsen
Krisstödssamordnare	2	Röda Korset (1) / Socialstyrelsen (1)
Krisstöd	6	Röda Barnen (3) / Röda Korset (3)
Präster	6	Svenska Kyrkan i utlandet (SKUT)
Katastrofssamordnare	3	Räddningsverket (SRV)
Volontärer	1	Röda Korset
Logistik	3	Räddningsverket (SRV)
Administration/Ekonomi	1	Räddningsverket (SRV)

SRV	23
SoS	12
RPS	1
SKUT	6
RK	5
RB	3

50 personer

Swedish Rescue Services Agency

Bedömningsenheten

– avresa inom 6 timmar efter beslut

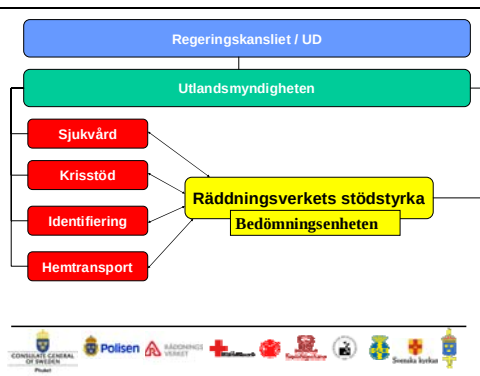
Ledning
2 personerSjukvårdssamordnare
(Medicinska expert) 2 person (Socialstyrelsen)Information
1 personPolis
1 person (Rikspolisstyrelsen)Samband
1 person

För snabb lägesbedömning, behovsbedömning och återrapportering kan en bedömningsenhet avresa inom 6 timmar efter beslut.

Bedömningsenheten, som är en del av stödtyrkan, ska vara sammansatt så att den kan påbörja etableringen av en samordningsstab till stöd för utlandsmyndigheten i insatsområdet

Totalt 7 personer

Swedish Rescue Services Agency

Utlandsmyndighetens ansvar

Enligt Regeringskansliets föreskrifter (IUF 2004:6) om utlandsmyndigheternas beredskap skall varje utlandsmyndighet hålla beredskap för egen del och för att bistå svenska medborgare med skydd, evakuering och andra åtgärder som kan behöva vidtas vid bl.a. naturkatastrofer i stationeringslandet eller dess närhet.

Av "Rättshandbok i – biträde åt enskilda och myndigheter" kap. 10 framgår att "om det kan befaras att ett större antal svenskar förölyskats vid en och samma olycka och om inte tvingande skäl föreligger, bör chefen för utlandsmyndigheten eller, i hans ställe, någon annan lämplig tjänsteman utan dröjsmål bege sig till platsen för olyckan och rapportera till UD."

Vidare anges det att "i rapporten bör även redogöras för vilka åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas av lokala organ med anledning av olyckan och om myndigheterna i verksamhetslandet ställer eller önskar någon medverkan av svenska experter för att identifiera de omkomna eller vårda de skadade."

Swedish Rescue Services Agency

UTBILDNINGAR och ÖVNINGAR 2006

UTBILDNINGAR

- Bedömningsenheten: 26 personer utbildas 30/1 – 3/2 (5 dagar), Steg 1
- SRV stödtyrka: 50 personer utbildas 29/5 – 2/6 (5 dagar)
- Stabs- och ledningsutbildning för stödtyrkans stabs- och ledningsfunktion och internationella avdelningens beredskapsfunktion, Totalt ca 50 personer Tidpunkt ?
- Bedömningsenheten: 26 personer utbildas under 5 dagar, Steg 2 Tidpunkt ?

ÖVNINGAR

- Bedömningsenheten 7 personer övas i Finland 2 – 8 september (7 dagar)

Swedish Rescue Services Agency

UTBILDNINGAR och ÖVNINGAR 2007

UTBILDNINGAR

- SRV stödtyrka: 50 personer utbildas (5 dagar)

ÖVNINGAR

- Fältövning för SRV stödtyrka 50 personer (grundutbildade 2006)
- Stabs- och ledningsutbildning (table top) för stödtyrkans stabs- och ledningsfunktion och Räddningsverkets beredskapsfunktion (IA, VT, INFO, verkledning), totalt ca 80 – 100 personer

Swedish Rescue Services Agency

UTBILDNINGAR och ÖVNINGAR 2008

UTBILDNINGAR

- SRV stödtyrka: 50 personer utbildas (5 dagar)

ÖVNINGAR

- Fältövning för SRV stödtyrka 50 personer (grundutbildade 2007)
- Stabs- och ledningsutbildning för stödtyrkans stabs- och ledningsfunktion (utbildad och 2006-2007) och Räddningsverkets nationella beredskapsfunktion och övriga nationella aktörer som är berörda vid en större katastrof utomlands där det finns behov av stöd till utlandsmyndighet och berörda människor med hemvist i Sverige.

Swedish Rescue Services Agency

UTBILDNINGAR och ÖVNINGAR 2009

UTBILDNINGAR

- Kompletterings- och fortbildning av personalpoolen.

ÖVNINGAR

- Fältövning för SRV stödtyrka 50 personer (grundutbildade 2008)

Swedish Rescue Services Agency

Behov av medel (Reviderad budget 2006-03-31)

Aktivitet	2006	2007	2008	2009
Utbildning	2 200 000	2 100 000	2 100 000	450 000
Övning	600 000	2 600 000	3 500 000	1 500 000
Kommunikation	1 000 000	800 000	200 000	200 000
Kontrollerutrustning	150 000	0	0	150 000
Personlig utrustning	600 000	1 300 000	1 250 000	150 000
Personalkostnader	2 600 000	2 700 000	2 750 000	1 650 000
Samarbetskostnader	500 000	500 000	500 000	500 000
Utvecklingskostnader för utbildningar och övningar	1 000 000	3 000 000	1 000 000	3000 000
Summa kostnader	8 700 000	13 000 000	11 300 000	5 640 000

Swedish Rescue Services Agency

Förordning (2005:890) med instruktion för Statens räddningsverk
SFS 2005:890
Källa: Riksdag. Utfärdad: 2005-11-24. Träder i kraft: 2006-01-01

§ 8 Räddningsverket skall hålla en beredskap för bistånd vid katastrofer i utlandet och får delta i räddnings- och katastrofinsatser vid katastrofer i andra länder som fordrar omedelbara åtgärder. Räddningsverket skall även i samverkan med berörda myndigheter och organisationer förbereda så att Räddningsverket, i en situation då många människor med hemvist i Sverige drabbas av en allvarig olycka eller katastrof i utlandet, med kort varsel i ett inledande skede kan stödja utlandsmyndigheter och de nödställda. Räddningsverket skall inom sitt område medverka i Sveriges internationella humanitära verksamhet. Räddningsverket skall ha förmåga att stödja biståndsinatser avseende humanitär minhantering, stärkande av katastrofberedskap och återuppbyggnad efter katastrofer.

Räddningsverket får endast besluta om insatser enligt första och andra stycket under förutsättning att insatserna finansieras av annan än Räddningsverket.

Räddningsverket skall före beslut om insats informera Regeringskansliet (Forsvarsdepartementet) om de åtgärder myndigheten avser att vidta.

Vid insatser som rör bistånd skall Räddningsverket dessutom samråda med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Swedish Rescue Services Agency

Regeringsbrev för budgetåret 2006 avseende
anslaget 5.4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet
UD 2005/87875/PLAN

Disponeras av Regeringskansliet/Utrikesdepartementet ap.1/Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet (ram) 3 976 kr

Villkor för anslag 5.4 ap 1
...

7. Anslaget skall användas för utgifter för räddnings- och katastrofinsatser i de situationer då många människor med hemvist i Sverige drabbas av en allvarig olycka eller katastrof i utlandet.

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) skall snarast efter rekvisition från Statens räddningsverk utbetala belopp för utgifter hänförliga till det initiala skedet vid sådana insatser.

I de fall tillgängligt belopp på anslaget inte är tillräckligt skall Räddningsverkets kostnader för insatsen betalas i enlighet med beslut av regeringen.

Swedish Rescue Services Agency

Stärka förmågan ?

Swedish Rescue Services Agency

Räddningsverkets stödstyrka

VIKTIGT FÖR BEREDSKAPEN ÄR:

- Samverkan och informationsutbyte med berörda myndigheter och organisationer
- Snabbhet / Flexibilitet
- Utbildning
- Övning

Swedish Rescue Services Agency

Stabsarbete

Viktigt är att verksamheten i det drabbade området stöds av **stabsverksamhet** i Sverige.

Vid Räddningsverket organiseras en stab, som kompetensmässigt motsvarar insatsstyrkans sammansättning och uppgifter.

Händelseutveckling, samverkan och information är nyckelford för denna stabs verksamhet.

Swedish Rescue Services Agency

4.4.4 Information och kommunikation i färo- och olycksituation - en praktisk synvinkel

Pekka Rantala, Utbildningsdirektör, Räddningsinstitutet, Finland

I Nordiska länder är myndigheternas offentlighet ett värde, som känns mycket självklart. Myndigheter har skyldighet att informera befolkningen och alla människor som vistas i områden, allmänheten har på sin del rättighet att få veta vad som händer i samhället. Medier och journalister jobbar här emellan som oberoende av myndigheter och i tjänsten av läsare, lyssnare och tv-tittare.

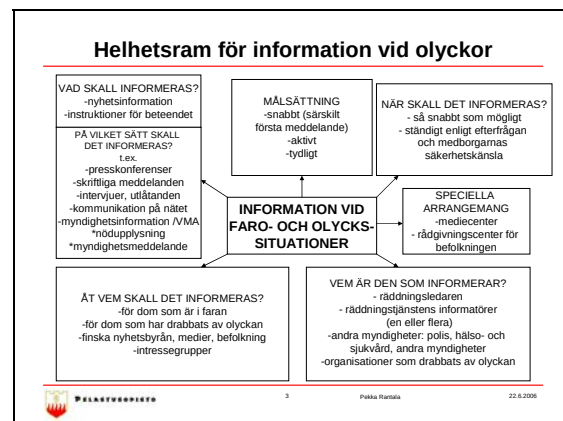
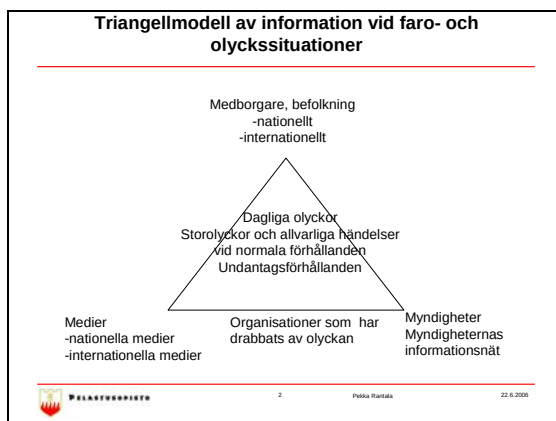
Där finns många grunder till snabb och aktiv olycksinformation. Olyckan är nästan alltid en bra nyhet. Medier konkurrerar till och med aggressivt speciellt om överraskande och dramatiska nyheter, snabbhet är alltså kvalitetskrav också för dom. Rätt information lugnar befolkningen,

lämpade instruktioner för beteendet förebygger efterskador. Snabb och aktiv information ger också arbetsro åt räddningstjänsten i mediasamhället. Den är också det bästa sättet att avgränsa rykten i olyckssituationer.

Räddningstjänsten måste ha alltid beredskap för motsvarande nyhets efterfrågan. Detta faktum är en utmaning särskilt för räddningsledaren: han / hon svarar i alla situationer för information av olyckor. Han/hon kan och måste naturligtvis delegera olika informationsuppgifter till på förhand utbildade personer, men ansvaret kan aldrig delegeras.

Detta mål kräver förstås organisations starka stödåtgärder, m.fl. en noggrann och mångsidig planeringsprocess med alla nyckelpersoner med, ett skriftligt plan för räddningstjänstens olycksinformation och olika utbildningar och övningar speciellt inom område att jobba med medier. Den viktigaste saken tycks vara reservering av personalresurser: särskilt vid allvarliga olyckor är det absolut nödvändigt att där finns utbildade informatörer i räddningstjänstens personal, som fungerar bra ihop med räddningsledaren. Räddningsledaren och de förvaltna informatörer är bästa möjliga informationskällor för journalister.

Räddningstjänsten måste också lära sig utnyttja nya medier vid alla slags av information. Kommunikation på nätet bringer med sig en möjlighet för direkt feedback från människor till myndigheter och en möjlighet också för tvåsidig diskussion. Men detta kräver ekonomiska resurser, utbildning och övningar. I närmaste framtiden internet kommer att vara ett kanal för alla människor och ett kanal utan geografiska gränser.

Jämförelse av egenskaper och kunskanskrav mellan dagliga olyckor och storolyckor

	Dagliga olyckor	Storolyckor
Efterfrågan av nyheter och beteendestruktioner	Möjligt att förutsäga och behärska	Mycket stort, nästan omöjligt att förutsäga
Vikten av planering	Stor	Mycket stor
Mängden av rykten	Möjligt att behärska	Svårt att behärska
Tidsperioden för nyhetsafterfrågan	Tar litet tid	Tar lång tid
Mängden av journalister	Liten	Stor, mycket stor
Nätet av journalister	Litet	Stort, mycket stort
Behovet av räddnings-tjänstens informatörer	Litet	Stort, absolut nödvändigt
Behov att grunda mediecenter	Litet	Stort, absolut nödvändigt
Behov att grunda rådgivningscenter	Litet	Stort, absolut nödvändigt

4

Pekka Rantala

22.6.2006

Organisationens informationshistoria vid en storolycka - ett fiktivt exempel.

"Case Skogsbrand"/ Olyckan tog fyra dagar och under dessa

- utgav räddningsledaren en nödundererrättelse
- ordnade räddningsledaren och informatörerna 11 presskonferenser vid olycksplatsen eller mediecentret
- utgav informatörerna 10 skriftliga pressmeddelanden
- utgavs information på nätet ständigt enligt räddningsåtgärder och befolkningens informationsbehov
- utgav räddningsledaren ca 50 intervjuer
- ordnade mediecentret dagligen guidade besök på olycksplatsen för fotografer och kamerapersonal
- fungerade mediecentret hela tiden

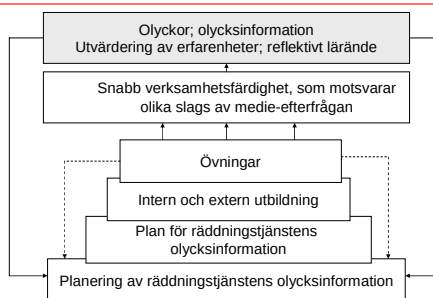

5

Pekka Rantala

22.6.2006

Kärnfrågor för att utveckla beredskap för olycksinformation

6

Pekka Rantala

22.6.2006

Relation mellan planering och improvisering

Att informera vid faro- och olyckssituationer baserar sig till största delen på improvisering, men det går också bra om man har övat det här systemen.

Kari Lehtola

Krishantering med kommunikation kräver planering och skriftliga instruktioner, men framför allt flexibilitet och färdighet att agera och arbeta under snabbtgående, stressiga situationer.

Henriksson-Karhu 2003

7

Pekka Rantala

22.6.2006

Personalresurser för att informera om olyckor

Räddningsledaren svarar i alla situationer för information av olyckor.

Han kan delegera dessa uppgifter till en eller flera informatörer. I deras uppgifter kan ingå t.ex. att

- skriva det första meddelandet till nödcentralen eller nyhetsbyrå
- ta emot samtal från reportrar och svara på kontaktbegäran
- ta emot reportrar på olycksplatsen
- guida reportrar och kameragrupper på olycksplatsen
- grunda, utrusta och dejourera ett mediecenter
- vara med att grunda ett rådgivningscenter
- skriva ut meddelanden, även myndighetsmeddelanden
- arrangera en presskonferens
- arrangera intervjuer med P3
- uppdatera Internetsidorna

8

Pekka Rantala

22.6.2006

Billede 8: På vej til møde i Ísafjörður i marts 2006, fra venstre: Snorre Chr. Andersen, Bára Benediktsdóttir, Einar Sigurgeirsson, Jørgen A. Jensen, Þór Kristjánsson, Tor Eivind Moss, Björn Halldórsson og Höskuldur Einarsson. Foto Peter Lundgren

4.4.5 Kriser i et kommunikationsteoretisk perspektiv – med udgangspunkt i to danske cases

Nina Blom Andersen, Ph.d. stipendiat, Beredskabstyrelsen/Roskilde Universitetscenter, Danmark

Baggrund for præsentationen

Ph.d.forskningsprojektet om risikokommunikation i tilfælde af store ulykker eller alvorlige hændelser er baseret på analyser af to danske cases:

- Fyrværkeribranden i Kolding d. 3. november 2004. En medarbejder tabte en kasse fyrværkeri, der antændte en brand i en container. Branden bredte sig og forårsagede eksplosion af de 1200 tons fyrværkeri, der var opbevaret i virksomheden. Et boligområde i en radius af 1 kilometer fra fabrikken blev evakueret af politiet (2000 beboere i 750 husstande).
- Orkanen d. 8. januar 2005. Næsten hele Danmark blev ramt af orkanen. I en politikreds valgte ledelsen at forbyde al udkørsel for at sikre folk mod ulykker. I en anden politikreds var der risiko for så voldsomme vandstigninger, at politiet evakuerede flere boligområder.

I Kolding-casen analyserer jeg kommunikationen mellem myndighederne, befolkningen og medierne før ulykken, under varslingen og i perioden efter ulykken. I orkan-casen er der kun fokus på kommunikationen før orkanen og i forbindelse med varslingen.

Beredskabsstyrelsen har finansieret og defineret de overordnede rammer for projektet. Projektet, der blev påbegyndt i oktober 2004, er treårigt.

Præsentation på NORDRED

De foreløbige analyser af de to cases viser, at politiet er gode til at kontakte og informere medierne i en varslingsituation. Medierne er også hurtige til at reagere i situationer, hvor mange mennesker skal orienteres om en hændelse der er/kan blive truende eller risikabel. Både politi og medier har forståelse for betydningen af at informere og kommunikere hurtigt og klart med borgerne i tilfælde af store ulykker eller alvorlige hændelser.

Det er til gengæld mere problematisk for politi og medier at forstå, hvorfor borgerne ikke altid handler i overensstemmelse med myndighedernes budskaber.

- Hvorfor er der nogen borgere, der bliver mere bekymrede end det er nødvendigt at være?
- Hvorfor er der nogen borgere, der opfører sig uforsigtigt og synes at myndighederne overreagerer?

Myndighederne står overfor en yderst kompleks og uhomogen målgruppe i tilfælde af store ulykker og alvorlige hændelser og det stiller store krav til håndteringen af informations og kommunikationsindsatsen. Jeg vil argumentere for, at myndighederne fremover skal fokusere mere på analyse af og refleksion over kontakten med borgerne i disse situationer.

Forskningsprojektets arbejdstitel

Beredskab i forbindelse med store ulykker og alvorlige hændelser –
betydningsdannelse i kommunikationen
mellem myndigheder, medier og
befolkningen

Medier

- Medierne er afhængige af information fra myndighederne i krisesituationer
- Mediernes kriterier for dækning af kriser er forudsigelige

Myndighederne

- Myndighedernes handlinger og forståelser i en krisesituation er forudsigelig

Befolkningen I

- Befolkningen er ikke altid interesseret i myndighedernes informationer i en krisesituation
- Befolkningen kan være uenig i myndighedernes vurderinger

Befolkningen II

- Befolkningens kriterier for at vurdere en krise er vanskeligere at forudsige
- Myndighederne/medierne svarer kun på en mindre del af de spørgsmål, der rejser sig blandt befolkningen under kriser

Myndighedernes forventninger

- At befolkningen handler i overensstemmelse med myndighedernes anvisninger og retningslinier
- Myndighederne har en forventning om konvergens

Anbefalinger

- Befolkningen skal ikke betragtes som en del af en militær organisering
- Det er myndighedernes opgave at analysere og have forståelse for befolkningens forskellige forståelser af kriser/i kriser

Tillid

- Tillid er en kompleks størrelse
- Tillid er ikke enten eller
- Mistillid kan ikke undgås – mistillid bør være et udgangspunkt for at indlede en dialog

Billede 9: Kysten nord for Ísafjörður i nærheden af "skadestedet" i øvelsen Tyren. Foto Rögnvaldur Ólafsson

5 Bilag

5.1 Program for konferencen

Tirsdag den 2. maj 2006		
Eftermiddag	Ankomst til Keflavik lufthavn	
17.00 – 19.00	Registrering og udlevering af konferencemateriale på Hotel Loftleidir	
18.30 – 21.00	Mulighed for middag på Hotel Loftleidir – Frit valg (ikke inkluderet in conferenceafgiften)	
Onsdag den 3. maj 2006		
08.00	Registrering og udlevering af konferencemateriale	
09.00	Velkomst – Jón F. Bjartmarz, chefpolitiinspektør rigspolitichefen	
09.20	Åbning af konferencen – Björn Bjarnason, justitsminister Island Gennemgang af program for konferencen	Auditorium
09.40	Arni Birgisson, afdelingsleder Luftfartsststyrelsen Island Konklusioner fra konferencen i København 2003 Birgitte Buch, politiassessor Rigspolitichefen Danmark	
10.00	Pause	
10.20	Aktuelt fra de nordiske lande	
10.20	Island – Jón F. Bjartmarz, chefpolitiinspektør rigspolitichefen	
10.40	Norge – Olav Sønnerland, politimester Rogaland	Auditorium
11.00	Sverige – Ivar Rönnbäck, överdirektör Räddningsverket	
11.20	Finland – Pentti Partanen, räddningsöverdirektör indenrikesministeriet	
11.40	Danmark – Peter Wehler, brigadechef Beredskabsstyrelsen	
12.00	Frokost/lunch på hotellet	
13.00	Øvelsen – Orientering om uheld	
13.20	Foredrag 1 – Alarmeringsprocedurer og ansvarsfordeling ved større hændelser	Auditorium
	Erik Walle, redningsinspektør Hovedredningssentralen Stavanger Norge Ulf Erik Reuterdaahl, avd. for beredskap og akuttmedisin, Social og helsedirektoratet Norge	
14.00	Pause	
14.15	Gruppearbejde 1 – Alarmeringsprocedurer og ansvarsfordeling ved større hændelser	Grupperum
15.50	Fremlæggelse af gruppedrøftelser i plenum (gruppearbejde 1)	Auditorium
16.10	Øvelsen – Orientering om anmodning om bistand fra de nordiske lande	
16.30	Pause	
16.45–18.30	Gruppearbejde II – Orientering om anmodning om bistand fra de nordiske lande	Grupperum
19.30	Middag på hotellet	
Torsdag den 4. maj 2006		
09.00	Fremlæggelse af gruppedrøftelser i plenum (gruppearbejde II)	Auditorium
09.20	Øvelsen – Orientering om svar ved anmodning fra de nordiske lande	
09.40	Pause	
09.50	Foredrag II – Er vi for stolte til at bede om international/nordisk hjælp Jesper Holmer Lund, Humanitarian Program Officer UN / OCHA – Danmark	Auditorium
10.30	Pause	
10.45	Gruppearbejde III – Er vi for stolte til at bede om international/nordisk hjælp	Grupperum
11.40	Fremlæggelse af gruppedrøftelser i plenum (gruppearbejde III)	Auditorium
12.00	Frokost/lunch på hotellet	
13.00	Øvelsen – Orientering om ankomst af de nordiske hjælpestyrker	Auditorium
13.20	Foredrag 3 – Øget fællesnordisk samarbejde ved katastrofer uden for Norden Jonas Holst, sakkunnig Socialstyrelsen Sverige Lars Norén, Projekt leder Räddningsverket Sverige	
14.00	Pause	
14.15	Gruppearbejde IV – Øget fællesnordisk samarbejde ved katastrofer uden for Norden	Grupperum
15.30	Øvelsen – Orientering om indsættelse af nordiske hjælpestyrker	

15.50	<i>Pause</i>	
16.00–	Gruppearbejde V – Indsættelse af nordiske hjælpestyrker	Grupperum
17.00		
19.30	<i>Middag – Versalir – Hallveigarstíg 1 Reykjavík</i>	
	Justitsministeriet i Island er vært ved en formel middag.	
	Transport med busser fra hotel kl. 19.15 og fra Versalir kl. 23.30	

Fredag den 5. maj 2006

08.30	Fremlægelse af gruppedrøftelser i plenum (gruppearbejde V)	Auditorium
08.45	Øvelsen – Opsamling og 'lessons learned'	
09.15	<i>Pause Mulighed til 'check-out'</i>	
09.30	Foredrag 4 – Krisekommunikation Pekka Rantala, utbildningsdirektør Redningsinstitutet Finland Nina Blom Andersen, Pd.d stipendiat Beredskabsstyrelsen / Roskildeuniversitete Danmark	Auditorium
10.40	<i>Pause – Mulighed til 'check-out'</i>	
11.00	Konferencens konklusion, sammenfatning og afslutning	Auditorium
11.20	Afslutningstale Jón F. Bjartmarz, chefpolitiinspektør rigspolitchefen	
11.30	Slut af konferencen	
11.30	<i>Frokost/lunch på hotellet</i>	
	<i>NB – sandwich for dem som rejser bort kl. 11.30</i>	

Billede 9: Fartøjer som blev brugt under LIVEX i Ísafjörður i sammenhæng med Nordred konferencen. Foto Peter Lundgren

Øvelse TYREN 2006 del 1 VARSLING OG MOTTA

Rapporterende enhet / etat/ deltager:

Finn- Rescue/ Helsingfors Peter Jahansson

RITS Sweeden/ Göteborg- Stockholm Anders Cederberg, Lasse Noldahl

RITS Norge Oslo Brann-og redning, John Henrik Francke

Hvilke planverk har man benyttet i løpet av øvelsen:

Finland: NORDRED avtalen

Sverige: RITS avtalen (avtale mellom stat og kommune)

Norge: NORDRES avtalen og RITS avtale med DSB

Enhet/etat/deltagere man har samarbeidet med under øvelsen, antall og type eventuelt navn:

Nasjonalt:

Island:

Mål:

Målet for øvelsen er å øve bistand fra de nordiske land til Island for å understøtte en masseskadesituasjon i et område med begrensede ressurser.

Mål for styrker som gir bistand er å øve varsling og mottak av styrker. Dette skal innholde sammenligning av prosedyrer, regelverk og tekniske løsninger.

Varsling: Den enkelte deltager skal kontakte sitt hjemland og få en rapport om hvordan varsling har gått.

Hvem ble varslet i ditt land:

Finland: Helsingfors nødsentral

Sverige: MRCC

Norge: HRS

Var informasjon fra Island tilstrekkelig:

Finland: Ja

Sverige: Ja

Norge: Ja, mht. Til RITS behov

Hvordan gikk varslet videre:

Finland: Vakt.innrikesministeriet-sjef beredskap Helsingfors

Sverige: Enligt larmplan til brandkår

Norge: Til 110 sentral Oslo

Kom man frem til riktig kontakt:

Finland: Ja

Sverige: Ja

Norge: Ja

Var informasjonen tilstrekkelig for å løse oppdraget:

For alle land: Ja

Hvilken transport måtte man hatt?

Alle land lufttransport

MOTTAK

Hvem forventer dere fra Island ved mottak i Island?

Alle land: Noen som kunne gitt relevant informasjon, for eksempel representant fra brann-Island

Hvordan gikk tollene?

Ok, men mottaket var ikke reelt, pga deltakere var vanlig reisende på ordinært fly

Hvilken transport trenger dere videre på Island?

Alle land: Lufttransport

Lufttransport

Fikk man forståelse for hvordan Island er organisert og hvordan koordinering er?

Ja, RITS gruppene fikk god info ang. organisering og koordinering om morgenen 4.5.2006

Er det noe som hindrer direkte innsats?

Alle land: Nei

INNSATS:	
Er det noen prosedyremessige problemer?	Alle land: Nei
Er det noen tekniske problemer?	Alle land: Nei ikke første fasen
Er det problemer med arbeidstid osv?	Alle land: Nei
Hva trenger man av bistand fra Island av teknisk art?	Alle: land: Luftfylling, vann, slanger med mer.
Hvordan er det med sove og spise fasiliteter?	Alle land: Ikke tildelt
Planleggings fasen etter mottatt oppdrag	
<i>Kjente dere til avtalen før dette?</i>	
Bare Finland kjente avtalen. Øvrige land hadde kun info ifm. "Øvelse Island"	
<i>Fikk dere tilstrekkelig informasjon underveis?</i>	
Samtlige fikk god info før oppdrag.	
<i>Hvordan fungerte varsling og mottak?</i>	
Varsling fungerte til det enkelte land, men relevante dokumenter kom ikke fram til det enkelte brannkorps.	
Gjennomføring av innsats	
Identifiser problemområder av teknisk, operasjonelle eller prosedyremessig art:	
Radio	
Kommunikasjon	
Språk	
Samordning mot andre, Island og de andre nordiske land?	
Behov for røykdykkerleder-kordinator for å sikre kontinuitet i slokkearbeidet	
Hvordan mener dere NORRED avtalen fungerer i slike sammenhenger:	
Den vil fungere bra	
Forslag til forbedringer av prosedyrer/rutiner/planverk:	
Definere tydelig behov for hjelp	
Bruke mail- og telefon i alarmfasen	
Forbedre mottaksapparat	
Kunnskap om hverandres prosedyrer	
National koordinator for hvert land som kan kommunisere over grensene	
Andre merknader	

5.2 Deltagerfortegnelse

5.2.1 Danmark

Michael Agerbæk	Rigspolitichefen, <i>rapporteur</i>
Asger Andersen	Forsvarsministeriet
Nina Blom Andersen	Beredskabsstyrelsen, <i>foredrag 4</i>
Snorre Chr. Andersen	Beredskabsstyrelsen, <i>konferenceledelsen</i>
Jakob Andersen	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Per Andersen	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Jacob Bentsen	Rigspolitichefen
Niels Ole Blirup	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Søren Brydholm	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Birgitte Buch	Rigspolitichefen, <i>konklusioner København 2003</i>

Jesper Djurhuus	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Jesper Grønbech	Rigspolitichefen
Niels Hejslet	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Jesper Holmer Lund	FN OCHA, <i>foredrag 2</i>
Hans Christian Iversen	JRCC Danmark
Jørgen A. Jensen	Rigspolitichefen, <i>konferenceledelsen</i>
Per Bach Jensen	Beredskabsstyrelsen
Per Firing Jensen	Rigspolitichefen, <i>konferenceledelsen</i>
Per Jensen	Beredskabsstyrelsens Hojskole
Jørgen Harlev Madsen	Rigspolitichefen, <i>facilitator</i>
Thomas Galasz Nielsen	Forsvarskommandoen
Hans Christian E. Nielsen	Forsvarskommandoen
Bent Preben Nielsen	Rigspolitichefen/Århus politi
Jørn Aabye Nielsen	Rigspolitichefen/Ålborg politi
Jan Gert Olsen	Beredskabsstyrelsen
Hans Jørgen Pedersen	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Kaj Pedersen	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Jens Bjørnsteen Petersen	Forsvarsministeriet, <i>rapporteur</i>
Børge Schaltz	Foreningen af Kommunale Beredskabchefer
Martin Ole Thomsen	Beredskabsstyrelsens Hojskole
Martin Ole Thorup	Forsvarskommandoen
Ove Urup-Madsen	JRCC Danmark
Peter Wehler	Beredskabsstyrelsen, <i>facilitator</i>

5.2.2 Finland

Harry Frelander	Inrikesministeriet
Stig Granström	Västra Nylands Räddningverk, <i>rapporteur</i>
Peter Johansson	Finlands Brandförbund
Roland Karlsson	Länsstyrelsen i västra Finland, <i>rapporteur</i>
Torbjörn Lindström	Egentliga Finlands Räddningsverk, <i>facilitator</i>
Veli-Pekka Nurmi	Länsstyrelsen i västra Finland, <i>facilitator</i>
Marla Nykyri	Räddningsinstitutet, <i>konferenceledelsen</i>
Pentti Partanen	Inrikesministeriet, <i>aktuellt Finland</i>
Kirsi Rajaniemi	Inrikesministeriet, <i>konferenceledelsen</i>
Pekka Rantala	Räddningsinstitutet, <i>foredrag 4</i>
Merja Rapeli	Røda Korset i Finland

5.2.3 Færøerne

Rógvi Finnsson Johansen	Beredskabskoordinationen
Jón Klein Olsen	Rigspolitichefen

5.2.4 Island

Ágúst Gunnar Gylfason	Rigspolitichefen, <i>referent</i>
-----------------------	-----------------------------------

Ágúst Svansson	Politiet Reykjavík
Árni Birgisson	Luftfartsverket, <i>moderator</i>
Árni Ísberg	Hovedstadsområdet brandvæsen
Ásgrímur Ásgrímsson	Islands Kystbevogtning
Bjarni Kjartansson	Hovedstadsområdet brandvæsen
Birgir Finnsson	Hovedstadsområdet brandvæsen, <i>facilitator</i>
Björn Halldórsson	Rigspolitichefen, <i>konferenceledelsen</i>
Brynjar Friðriksson	Hovedstadsområdet brandvæsen
Daníel Guðjónsson	Politiet Akureyri
Egill Bjarnason	Politiet Hafnafjörður
Einar Sigurgeirsson	Islands Kystbevogtning, <i>øvelseledelsen</i>
Eiríkur Pétursson	Rigspolitichefen
Friðfinnur Freyr Guðmundsson	ICE-SAR
Friðjón Pálmason	Rigspolitichefen
Friðrik S. Björgvinsson	Politiet Kópavogur
Georg Lárusson	Islands Kystbevogtning
Gísli Ólafsson	ICE-SAR, <i>facilitator</i>
Guðmundur Jónsson	Hovedstadsområdet brandvæsen
Gunnar Sigurðsson	Politiet Blönduós
Gunnar Stefánsson	ICE-SAR
Haraldur Eyjar Grétarsson	Rigspolitichefen
Helga Halldórsdóttir	Røda Korset i Island
Hjalti Sæmundsson	Islands Kystbevogtning
Höskuldur Einarsson	Hovedstadsområdet brandvæsen, <i>øvelseledelsen</i>
Jón Bjartmarz	Rigspolitichefen, <i>aktuelt Island</i>
Jónbjörn Bogason	Rigspolitichefen
Jón Gunnarsson	ICE-SAR
Jón Jóhannsson	Hovedstadsområdet brandvæsen
Jón Viðar Mattíasson	Hovedstadsområdet brandvæsen
Jón Ólason	Politiet Akranesi
Jónína Sigurðardóttir	Rigspolitichefen
Jörgen Valdemarsson	Hovedstadsområdet brandvæsen
Kristín Völundardóttir	Politiet Hólmavík
Kristín Þorsteinsdóttir	Hovedstadsområdet brandvæsen
Kristján Geirsson	Miljøstyrelsen
Kristján Ólafur Guðnason	Politiet Hafnafjörður, <i>referent/rapporteur</i>
Kristján Jónsson	Islands Kystbevogtning
Kristján Maack	ICE-SAR
Kristján Surluson	Røda Korset i Island
Lilja Magnúsdóttir	ICE-SAR
Nicolai Jónasson	Vejdirektoratet
Oddur Árnason	Politiet Selfoss
Ólafur Emilsson	Politiet Hafnafjörður
Sigurður Hauksson	Vejdirektoratet
Sigurgeir Arnþórsson	Rigspolitichefen
Sigurgeir Guðmundsson	ICE-SAR
Sólveig Þorvaldsdóttir	Rainrace
Sveinn Guðnason	Rigspolitichefen

Sveinn Magnússon
 Torben Lund
 Unnur Ólafsdóttir
 Víðir Reynisson
 Þróstur Brynjólfsson

Sundheds og socialforsikringsministeriet
 Islands Kystbevogtning, *øvelseledelsen*
 Luftfartsverket
 Rigspolitichefen, *øvelseledelsen*
 Politiet Selfoss

5.2.5 Norge

Ole Bjerkemo
 Helge Eidnes
 Einar Ellingsen
 John Henrik Francke
 Svein Georg Cato Gabrielsen
 Jan Helge Kaiser
 Kjell Kvamme
 Ann Kristin Larsen
 Jens Lindstrøm
 Hans Kristian Madsen
 Hanne Mork
 Tor Eivind Moss

 Terje Peder Paulsen
 Ulf Erik Reuterdaahl
 Linda Sivesind
 Olav Sønderland

 Eirik Walle

Kystdirektoratet
 Bergen Brannvesen
 Politi og Justisdepartementet
 Oslo Brann- og redningsetat
 Forsvaret ved Landsdels kommando
 DSB, Irappporteur
 Siviltforsvaret
 DSB
 Halden Brannvesen
 DSB, *facilitator*
Tolk
 Hovedredningssentralen Stavanger, *øvelseledelsen*
 Røda Korset i Norge
 Sosial- og helsedirektoratet, *foredrag 1*
Tolk
 Hovedredningssentralen Sør Norge, *aktuelt Norge*
 Hovedredningssentralen Stavanger, *aktuelt Norge/rapporteur*

5.2.6 Sverige

Anders Cederberg
 Bengt Eriksson
 Maina Gustafsson
 Ulf Hallström
 Clas Herbring
 Jonas Holst
 Samuel Koelega
 Ingrid Linzie
 Peter Lundgren
 Claes Melén
 Claes Nicklasson
 Lars Noldal
 Lars Noren
 Lennart Olofsson
 Marie Roding Wahlström
 Ivar Rönnbäck
 Lena Tysk
 Christer Waldegren
 Annika Wallengren

Räddningsverket Revinge
 Strömstads Kommune
 Räddningsverket, *kontaktgruppen*
 Sjöfartsverket
 Räddningsverket, *facilitator*
 Socialstyrelsen, *foredrag 3*
 Räddningsverket, *facilitator*
 Socialstyrelsen
 Räddningsverket, *øvelseledelsen*
 SOS Alarm AB
 Räddningstjänsten Östra Blekinge
 Räddningstjänsten Storgöteborg
 Räddningsverket, *foredrag 3*
 Länsstyrelsen Västra Götaland
 Nordlands Universitetssjukhus
 Räddningsverket, *aktuelt Sverige*
 Rikspolisstyrelsen
 Sjöfartsverket
 Luftfartsstyrelsen

Kjell Willix	Stockholms Brandforsvar
Johan Winsnes	Stockholms Brandforsvar
Martin Winstrand	Krisberedskapsmyndigheten

5.3 Konferenceledelse

Björn Halldórsson	Island
Snorre Chr. Andersen	Danmark
Jørgen A. Jensen	Danmark
Per Firring Jensen	Danmark
Marla Nykyri	Finland
Árni Birgisson	Island
Ágúst Gunnar Gylfason	Island
Kristján Ólafur Guðnason	Island

5.4 Øvelsesledelse

Tor Eivind Moss	Norge
Peter Lundgren	Sverige
Einar Sigurgeirsson	Island
Torben Lund	Island
Höskuldur Einarsson	Island
Víðir Reynisson	Island